

LUONNETESTIN SÄÄNNÖT JA OHJEET

Hyväksytty Kennelliiton valtuustossa 26.11.2006.
Voimassa 1.1.2007 alkaen.

LUONNETESTISÄÄNNÖT

1. Testitoiminnan tarkoitus.....	3
2. Osallistumisoikeudet ja rajoitukset	3
3. Jääviys	3
4. Testin järjestämisluvan anominen	3
5. Luonnetestin siirto ja peruutus.....	3
6. Muutoksenhaku.....	3
7. Luonnetestituomarit.....	3
8. Testin toimihenkilöt.....	3
9. Luonnetestiin osallistuvan vastuu	3
10. Luonnetestin osasuoritukset	4
11. Testin arvostelu	4
12. Luonnetestiä koskevat erillisohjeet	4

LUONNETESTIN ARVOSTELUOHJE

Toimintakyky	5
Terävyys	6
Puolustushalu	7
Taisteluhalu	7
Hermorakenne	8
Temperamentti	9
Kovuus.....	9
Luoksepäästävyys.....	10
Laukauspelottomuus	11
Yleistä.....	11

LIITTEET

Liite 1. SKL-FKK:n rokotusmääräykset	12
Liite 2. Tunnistusmerkinnän tarkastaminen näyttelyissä, kokeissa ja kilpailuissa	12
Liite 3. SKL-FKK:n antidopingsääntö	13
Liite 4. SKL-FKK:n yleinen jääviyssääntö koskien näyttelyitä, kokeita ja kilpailuja	15
Liite 5. SKL-FKK:n muutoksenhaku	
A. yleinen valitusmenettely.....	16
B. oikaisuvaatimusmenettely.....	17
Liite 6. Määräaikaisilmoitukset	18
Liite 7. Ohje rajoituksista kennelpiirien/SKL-FKK:n myöntämissä kokeissa.....	20
Liite 8. SKL-FKK:n yleinen kokeiden ja kilpailuijen ajankohdan siirto tai peruuttaminen	22
Liite 9. Luonnetestituomarin koulutus, päteväminen ja toimintaohje	23
Liite 10. Luonnetestipöytäkirja	25
Liite 11. Rotukoodit.....	26

LUONNETESTIN SÄÄNNÖT

Hyväksytty Kennelliiton valtuustossa 26.11.2006. Voimassa 1.1.2007 alkaen.

1. YLEISTÄ

1. Testitoiminnan tarkoitus

Luonnetestin tarkoitus on arvioida ja kirjata koiran käyttäytyminen tilanteissa, joissa sen hermosto joutuu rasitetuksi. Testitulosta voidaan hyödyntää koiran luonnekuvan määrittämiseen ja koulutuskelpoisuuden arviointiin. Testitulosta antaa myös viitteitä koiran jalostuskelpoisuudesta rotujärjestöille ja kasvattajille.

2. Osallistumisoikeudet ja rajoitukset

2.1. Oikeudet

Osallistumisoikeus on Kennelliiton tai sen hyväksymään koirarekisteriin merkityillä puhdasrotuisilla koirilla, jotka ovat vähintään kahden ja enintään kuuden vuoden ikäisiä sekä Kennelliiton määräysten mukaisesti rokotettuja ja tunnistusmerkittyjä. (Liite 1 ja 2). Kivesvikainen uros saa osallistua testiin.

2.2. Rajoitukset

Testitoimikunnalla on oikeus rajoittaa testiin osallistuvien koirien lukumäärää, milloin järjestelytoimenpiteet niin vaativat. Koiranomistajalle on ilmoitettava välittömästi testiin pääsystä.

Testiin ei saa osallistua:

- sairas koira
- kiimainen narttu
- narttu 30 vrk ennen synnytystä ja alle 75 vrk synnytyksen jälkeen.

Testissä alle 75 pistettä saavuttanut koira saa osallistua uusintatestiin vain yhden kerran, aikaisintaan 6 kk edellisestä testistä testiohjeen tarkennusten mukaisesti.

Vastaava toimitsija ja testituomari tarkastavat koiran osallistumisoikeuden.

3. Jääviys

Luonnetestin suhteen noudatetaan Kennelliiton yleistä jääviyssääntöä koskien näyttelyitä, kokeita ja kilpailuja. (Liite 4)

Jääviyssäännön lisäksi noudatetaan seuraavia luonnetestiä koskevia rajoituksia:

Testiin ei voi osallistua arvostelevalle luonnetestituomarille tai hänen perheenjäsenensä omistama tai kasvattama koira, eikä vastaavan toimitsijan, ratamestarin tai testin sihteerin tai heidän perheenjäsentensä omistama koira.

4. Testin järjestämisluvan anominen

4.1. Luvan anoja ja järjestelyistä vastaava

Testin voi anoa järjestääkseen Kennelliiton jäsenyhdistys.

4.2. Anomisen määräaika

Järjestämislupa anotaan Suomen Palveluskoiraliitolta Kennelliiton määräaikaisilmoitusten mukaisesti (Liite 6)

4.3. Anomuksen sisältö

Anomuksessa on mainittava

- järjestävä yhdistys
- testituomarit ja vastaava toimitsija
- testipaikka ja -aika
- tiedot mihin mennessä ja minne ilmoittautumiset lähetetään
- osanottomaksu sekä tiedot mihin mennessä ja minne maksu suoritetaan
- mahdolliset rajoitukset

4.4. Testistä tiedottaminen

Tiedot hyväksytyistä luonnetesteistä sekä mahdollisista osallistumisrajoituksista julkaistaan Koiramme- ja Palveluskoirat- lehdissä.

5. Luonnetestin siirto tai peruutus

Luonnetestissä noudatetaan Kennelliiton yleistä ohjetta kokeiden ja kilpailujen ajankohdan siirrosta tai peruuttamisesta. (Liite 8)

6. Muutoksenhaku

Luonnetestissä noudatetaan Kennelliiton yleistä muutoksenhakumenettelyä (Liite 5)

7. Luonnetestituomarit

Tuomarin on oltava Kennelliiton jäsen, Kennelliiton hyväksymä luonnetestituomari ja täytettävä luonnetestiohjeen mukaiset jatkokoulutusvaatimukset.

8. Testin toimihenkilöt

Luonnetestin järjestävä yhdistys valitsee testitoimikunnan. Toimikuntaan kuuluvat seuraavat henkilöt: vastaava toimitsija, ratamestari, sihteeri ja tarvittava määrä apulaisia. Vastaavalla toimitsijalla tulee olla luonnetestin koetoimitsijakortti.

9. Luonnetestiin osallistuvan vastuu

Koiranomistaja/-ohjaaja vastaa koiran testitulanteesta aiheuttamista tai koiralle aiheutuneista vahingoista, tämä ei koske testaavaan tuo-

mariin kohdistunutta vahinkoa.

Ohjaaja, joka ei noudata testituomareiden antamia testitilanteeseen liittyviä määräyksiä tai käyttäytyy sopimattomasti, voidaan sulkea pois ko. testistä.

Testipaikalla koiraa ei saa kurittaa.

10. Luonnetestin osasuoritukset

Toimintakyky, terävyys, puolustushalu, taisteluhalu, hermorakenne, temperamentti, kovuus, luoksepäästävyys ja laukauspelottomuus. Tuomareilla on oikeus lisäkokeisiin.

11. Testin arvostelu

Testin arvostelee aina kaksi tuomaria yhdessä. Arvostelussa noudatetaan arvosteluohjeeseen sisältyvää arvostelutaulukkoa. Tuomarit saavat arvostella 10 koiraa päivässä. Tuomarit voivat käyttää testissä apunaan luonnetestituomarikoulutuksessa olevia harjoitus- ja koearvoskelijoita. Koiran ohjaajalla ei ole oikeutta kieltäytyä tästä.

11.1. Testituloksen muodostuminen

Testitulokset muodostuu koiran saamista luonteenpiirteiden määrytyksistä, jotka kirjataan luonnetestipöytäkirjaan. Testin loppupistemäärä on välillä -300 ja +300. Testin loppupistemäärä on merkitsevä vain jos se on vähemmän kuin +75 pistettä, jolloin testin saa uusia, tai jos testi on rodun valionarvon tms. edellytys.

11.2. Testin uusiminen

Koira, joka on saanut testissä vähemmän kuin +75 pistettä on oikeutettu uusintatestiin aikaisintaan 6 kuukauden kuluttua edellisestä testauksesta. Testin saa uusia vain kerran.

Niiden rotujen koirat, joille testitulokset on valionarvon tms. edellytys eli "hyväksytyt" tai "hylätyt", saavat uusia testin pistemäärästä riippumatta, jos yksikin hyväksymisen edellytyksinä olevista arvosanoista on alle arvosteluohjeen määräämän minimin.

11.3. Testin keskeyttäminen

Testi katsotaan suoritetuksi, kun sen kaikki osakokeet on suoritettu.

Oikeus testin keskeyttämiseen on tuomareilla tai koiran ohjaajalla.

Testi voidaan keskeyttää koska tahansa testin aikana. Keskeytyksen syy merkitään testipöytäkirjaan.

12. Luonnetestiä koskevat erillisohteet

Luonnetestin suorittamisessa ja koirien arvostelussa noudatettavat yksityiskohtaiset määräykset ja ohjeet sekä ohjeet testituomareille ovat näihin sääntöihin liittyvissä Kennelliiton hallituksen hyväksymissä ohjeissa.

ARVOSTELUOHJE

Hyväksytty Kennelliiton hallituksessa 1.2.2007. Voimassa 1.2.2007 alkaen.

Erikoiskokeiden ohjeellinen suoritusjärjestys

1. Luoksepäästävyys
2. Taisteluhalu
3. Toimintakyky uhan alla
4. Puolustushalu
5. Kovuus
6. Temperamentti
7. Toimintakyky ilman uhkaa
8. Terävyys
9. Laukauspelottomuus

TOIMINTAKYKY

Toimintakykynä pidetään luonteen ominaisuutta, joka saa koiran ilman ulkopuolista pakotetta pitämään puolensa todellista tai kuviteltua vaaraa vastaan. Voidaan hyvin ajatella, että se, mitä pidetään toimintakykynä, on monen ominaisuuden yhdessä muodostama reaktio. Lähin vastaava inhimillinen vastine toimintakyvylle on rohkeus.

Toimintakyky on koiran kyky hallita tekojaan huolimatta siitä, että se on joutunut pelon valtaan. Toisin sanoen, koira pystyy pelostaan huolimatta toimimaan oikealla tavalla ja tarvittaessa voittamaan pelkonsa päästäkseen päämääräänsä. Koiran käsitys tilanteesta perustuu perimään ja kokemuksiin.

Toimintakyky ei ole mikään muuttumaton ominaisuus, joka pysyisi samana kaikissa tilanteissa huolimatta siitä, että laukaisijoina toimivat ärsykkeet olisivat samat. Kiihkeys vaihtelee eri yksilöiden välillä ja samallakin yksilöllä eri tilanteissa. Kaikilla reviirikäyttäytymisen omaavilla eläimillä oman alueen ja ennen kaikkea sen keskuksen läheisyys vaikuttaa käytökseen. Huolimatta yksilön normaalista toimintakyvystä koirat ovat toimintakykyisempiä lähellä kotiaan. Myös perheenjäsentensä seurassa koira on vähemmän peloissaan, tai on ainakin halukkaampi voittamaan pelkonsa, mikä perustuu koirien laumaviettiin.

Toimintakykykoe uhan alla

Toimintakykykoe uhan alla suoritetaan ns. "kelkkakokeena".

Tavallisesti käytetään ihmisen ylävartalon muotoista hahmoa, joka vedetään asteittain piilosta lähemmäksi koira. Tietystä suunnasta hahmo näyttää ihmiseltä, mutta toisesta suunnasta hahmo on täysin tunnistamaton. Siltä puuttuvat koiralle tutut ihmismäiset liikkeet ja haju. Koira luulee hahmon olevan ihminen, mutta ei voi samalla tunnistaa sitä erojen vuoksi. Täten syntyy ristiriitailanne.

Alussa hahmon täytyy olla piilossa koiralta, joten se on sijoitettava pensaikkoon, mäennypylän tai rakennuksen kulman taakse. Testiä valmisteltaessa tarkastetaan hahmon näkyvyys tulosuunnasta, koiran näkötasolta ja sijaintialueelta. Hahmo on laitettava paikalleen ennen koirakon saapumista testipaikalle. Yleensä hahmo on kiinnitettyä pulkkaan tai jalaksille, jotta sitä voidaan vetää vähintään 25 m pituisen narun avulla. Narun avulla voidaan tehdä sivuliikkeitä hahmoa vedettäessä sekä vaihdella vetämisen nopeutta, eli säädellä uhan voimakkuutta.

Koetta aloitettaessa ohjaajalle annetaan toimintaohjeet. Ohjaajan tulee olla passiivinen ja ainoastaan pitää kiinni taluttimen päästä ja katella vain lähestyvää kelkkaa, ei koira. Koiran ja ohjaajan ollessa paikoillaan aloitetaan hahmon liikuttaminen. Ensimmäisen kelkan nykäisyn tulee aiheuttaa ääni, joka kiinnittää koiran huomion. Kelkkaa vedetään uhan määrää säännöstellen koiran kestokyvyn mukaisesti. Paras tulos saadaan yleensä vaihtelevilla liikkeillä, esim. täydellinen liikkumattomuus, lyhyitä nykyiviä liikkeitä, epäröiviä liikkeitä ja lopuksi hyökkäys kohti koira ohjaajan jalkojen viereen. Lopullisen hyökkäyksen jälkeen hahmo jää paikalleen ja seurataan koiran käyttäytymistä. Odotetaan, tuleeko koira itsenäisesti kelkan luokse. Mikäli koira ei tule, tuomari antaa ohjaajalle tarkemmat toimintaohjeet. Annettavat avut ohjeellisessa järjestyksessä ovat: ohjaaja kääntyy kohti kelkkaa, kyykistyy kelkan viereen, alkaa puhua kelkalle, nostaa käden kelkan kaukalle, tarvittaessa hahmolta riisutaan vaatekappaleet pois ja hahmo voidaan kaataa kyljelleen.

Toimintakykykoe ilman uhkaa

Toimintakykykoe ilman uhkaa suoritetaan ns. "pimeässä huoneessa".

Pimeä huone on suunniteltava ja rakennettava niin, ettei se aiheuta vaaraa koiralle. Pimeä huone ei ole täysin pimeä, vaan hämärä, jossa (luonnon)valon määrää voidaan säädellä. Huoneessa tulee olla esteitä, jotka koira pystyy kiertämään ja lattialla tulisi olla vaihtuvaa materiaalia, esim. levitettyä muovia. Laskettaessa koira huoneeseen, sitä saa käsitellä vain tuomari (harjoitus- tai koearvostelija). Erikoiskokeen aikana pimeässä huoneessa ovat vain tuomarit, koiranohjaaja ja koira.

Siirryttäessä pimeään huoneeseen, toinen tuomareista ottaa koiran hallintaansa. Ohjaaja siirty huoneen ovelle, kutsuu koira ja siirty huoneeseen sulkien oven perässään. Ohjaajan paikka on huoneen perällä ja koiran kulkeman matkan huoneessa tulee olla vähintään 10 metriä. Huoneessa oleva tuomari antaa ohjaajalle toimintaohjeet. Toinen tuomari päästää koiran hetken kuluttua huoneeseen.

Jos koira ei oma-aloitteisesti etene ja etsi ohjaajaa, sille annetaan apuja seuraavassa ohjeellisessa järjestyksessä: ohjaajan niiskautus, ysäisy, koiran nimen kuiskaaminen, koiran kutsuminen, koiran houkuttelu luokse, ohjaajan siirtäminen lähemmäksi koira, valaistuksen lisääminen.

Arvostelun perusteet

Toimintakykyä arvioidaan testin kaikissa osasuorituksissa.

+3 Suuri

Koira on rohkea, ei vetäydy kelmalla ohjaajan taakse ja ottaa heti kontaktin kelmkaan. Pimeässä työskentelee määrätietoisesti tauotta ja liikkuu rohkeasti. Toimii kaikissa olosuhteissa järjestelmällisesti ja pelottomasti.

+2 Hyvä

Koira voi mennä ohjaajan taakse kelmalla, mutta ottaa nopeasti kontaktin kelmkaan ilman ohjaajan apuja ja palautuu nopeasti. Pimeässä koira etsii ohjaajan ilman apuja ja löytää ohjaajan lyhyessä ajassa. Koira toimii myös muissa osasuorituksissa järjestelmällisesti.

+1 Kohtuullinen

Koira ottaa kontaktin kelmkaan suurestakin pelästyksestä huolimatta hyvin vähäisillä ohjaajan avuilla. Pimeässä koira voidaan joutua kutsumaan.

-1 Pieni

Koira selvästi pelkää kelmkaa ja ohjaaja joutuu auttamaan kontaktin saamisessa käymällä kyykkyyntä kelkan viereen ja puheella. Pimeässä koira joudutaan kutsumaan useita kertoja ja koira epäröi ja etenee hitaasti.

-2 Riittämätön

Kelmalla ohjaaja joutuu riisumaan kelkan tai kääntämään sen kyljelleen. Pimeässä joudutaan ohjaajaa siirtämään lähemmäs koira ja lisäämään valoa.

-3 Toimintakyvytön

Koira ei ota kontaktia kelmkaan eikä palaudu pelostaan. Pimeässä koira menee ohjaajan luo vasta kun huone on valoisa. Testi loppuu.

TERÄVYYS

Terävyys on ominaisuus, joka saa koiran reagoimaan aggressiivisesti sen tuntiessa itsensä uhatuksi. Terävyysaste on kääntäen verrannollinen ärsytyskynnyksen korkeuteen. Mitä pienempi ärsyke tarvitaan herättämään aggression, sitä korkeampi on terävyysaste.

Erikoiskokeen toteutus

Erikoiskokeena on ns. "seinäkoe".

Seinäkoetta varten on seinään kiinnitetty noin 60-70 cm mittainen, muovitettu vajjeri tai vastaava. Seinässä ei saa olla mitään kulkimia niin, että koira vahingoittaisi itseään. Yleisön on oltava riittävän etäällä seinästä, jotta koira tuntee itsensä yksinäiseksi ja hylätyksi.

Koe alkaa, kun ohjaaja kytkee koiran seinässä olevaan vajjeriin. Ohjaaja poistuu koiran näköetäisyyden ulkopuolelle vaikuttamatta mitenkään koiraan. Toinen tuomareista on jo sitä ennen piiloutunut hyökätäksesi kohti koira. Hyökkäystä ei pidä aloittaa heti ohjaajan poistuttua. Tarvittavan väliajan pituus riippuu koiran käytöksestä.

Hyökkäävä tuomari lähestyy koira uhkaavasti, liikkuen matalana. Lähestymisvaiheessa käytetään uhkaavia, epämääräisiä liikkeitä, välitetään suoraviivaista etenemistä. Kädet eivät nouse lähestymisvaiheessa hartialinjan yläpuolelle. Loppuhyökkäys suoritetaan yksilöllisesti koiran mukaan. Vahalle koiralle hyökkäys suoritetaan loppuun saakka, heikolle koiralle lopetetaan hyökkäys jo lähestymisvaiheessa ja lähestytään koira rauhallisesti.

Hyökkäyksen loputtua tuomari muuttaa käytöstään täysin päinvastaiseksi eli ystävälliseksi ja sovittelevaksi. Tehdään selvä ero hyökkäyksen ja ystävällisyyden välille. Tarkkaillaan koiran palautumiskykyä. Ohjaaja kutsutaan paikalle ja seurataan koiran reaktioita.

Arvostelun perusteet

Erikoiskokeen lisäksi terävyttä arvioidaan testin kaikissa osasuorituksissa.

+3 Kohtuullinen ilman jäljelle jäävää hyökkäyshalua

Koira reagoi aggressiivisesti hyökkäykseen, hyökkääjän tultua selvästi esille. Palautuu nopeasti.

+2 Suuri ilman jäljelle jäävää hyökkäyshalua

Koira reagoi aggressiivisesti heti tai miltei heti hyökkääjän aiheuttaman ensimmäisen rasahduksen jälkeen. Koira on selvästi hyvin aggressiivinen mutta palautuu uhkan päätyttyä.

+1 Pieni ilman jäljelle jäävää hyökkäyshalua

Koira reagoi hyvin laimeasti tai ei lainkaan hyökkäykseen, tai osoittaa pelkoa.

-1 Pieni jäljelle jäävin hyökkäyshaluin

Koira ei reagoi aggressiivisesti hyökkäykseen, mutta ei anna koskea itseensä hyökkäyksen jälkeen.

-2 Kohtuullinen jäljelle jäävin hyökkäyshaluin

Koiran aggressiivisuus on kohtuullista, mutta hyökkäyksen loputtua koira ei palaudu eikä anna koskea itseensä.

-3 Suuri jäljelle jäävin hyökkäyshaluin

Koira on aggressiivinen heti hyökkäyksen alettua, eikä palaudu lainkaan. Koira käyttäytyy hyökkäävästi ja yrittää purra testaajaa.

PUOLUSTUSHALU

Puolustushalulla tarkoitetaan koiran synnynnäistä taipumusta hyökkäyksen tai hyökkäysyrityksen avulla aktiivisesti puolustaa itseään, laumaansa (ohjaaja) tai reviiriään. Puolustushalu vaihtelee tilanteiden, ympäristön ja koiran mielialojen mukaan. Testissä tarkkaillaan koiran käyttäytymistä tilanteissa, joissa uhan aiheuttaa tuntematon henkilö tai koiran kuvitteleva ärsyke.

Erikoiskokeen toteutus

Koe toteutetaan tuomarin hyökkäyksenä kohti koirakkoa. Hyökkäävä tuomari on piilossa ja toinen tuomareista antaa toimintaohjeet koiran ohjaajalle. Taluttimena voi käyttää lyhyttä, noin 50 cm pitkää nahkahihnaa. Ohjaaja lähtee liikkeelle määrätyltä paikalta kävelemään kohti piiloutunutta tuomaria; koiran kiinnipitämistä korostetaan. Tuomari hyökkää piilosta ja ohjaaja pysähtyy. Hyökkäys suoritetaan kohti ohjaajaa ja toissijaisesti kohti koiraa. Tuomari käyttää apuvälineenä joko puun vitsaa tai ratsupiiskaa, kuitenkin niin, että koiran ollessa taisteluhaluinen hyökätään ns. ”paljain käsin”. Hyökkäys ei saa tapahtua yleisön joukosta.

Hyökkäyksen voimakkuutta säädellään koiran toiminnan mukaan. Hyökkäyksen loputtua tuomari muuttaa käyttäytymisensä ystävälliseksi, eli tehdään selvä ero hyökkäyksen ja ystävällisyyden väliin. Mikäli mahdollista, tuomari ottaa koiran hallintaansa ja ohjaaja siirtyy takaisin lähtöpaikalle. Tuomari tekee tuttavuutta koiran kanssa, jonka jälkeen ohjaaja kutsuu koiraa ja koira päästetään ohjaajan luokse. Tarkkailaan koiran palautumiskykyä.

Arvostelun perusteet

Puolustushalun arvostelussa ei pidä arvostella vain koiran suorittamia hyökkäyksiä, vaan myös pienintäkin pyrkimystä aktiiviseen puolustukseen. Hyökkäysyrityksetkin ovat arvostelun kannalta yhtä arvokkaita ja luotettavia kuin varsinaiset hyökkäykset.

Puolustushalua arvioidaan testin kaikissa osasuorituksissa.

+3 Kohtuullinen, hillitty

Koira puolustaa ohjaajaansa: joko haukkuu ja/tai murisee hyökkääjän lähestyessä, pysyy ohjaajan edessä tai sivulla. Koira palautuu nopeasti ja hyväksyy hyökkääjän hyökkäyksen loputtua, lyhyt viive sallitaan.

+2 Suuri, hillitty

Koira puolustaa ohjaajaansa hyvin aggressiivisesti: haukkuu, murisee, näyttää hampaansa ja pysyy ohjaajan edessä. Palautuu melko nopeasti ja hyväksyy hyökkääjän, lyhyt viive sallitaan

+1 Pieni

Koira on ohjaajan sivulla tai takaviistossa, ehkä muutama haukahdus, muuten vaisu esitys. Hyväksyy hyökkääjän samoin kuin luoksepäästävydessä.

-1 Haluton

Koira vetäytyy ohjaajan selän taakse ja/tai pyrkii pakoon.

-2 Erittäin suuri

Koira puolustaa raivokkaasti ja pyrkii puremaan hyökkääjää. Tarvitsee palautumisaikaa, mutta hyväksyy myöhemmin hyökkääjän.

-3 Hillitsemätön

Koira puolustaa ohjaajaansa ja pyrkii puremaan hyökkääjää eikä palaudu.

TAISTELUHALU

Taisteluhaluksi kutsutaan koiran synnynnäistä taipumusta nauttia taistelusta itsestään ilman, että se perustuisi aggressioon. Käytöstä voidaan kutsua tietynlaiseksi leikkihaluksi – leikiksi, jonka olennaisin osa on taistelu. Taisteluhalu on koiralle moottori, liikkeelle paneva voima.

Erikoiskokeen toteutus

Testivälineenä voidaan käyttää mm. motiivointipatukkaa, keppiä, ränttiä jne. myös ohjaajan omaa esinettä. Taisteluhalukokeen tulisi olla ensisijaisesti koiran leikkiä testituomarin kanssa, toissijaisesti ohjaajan leikkiä koiran kanssa. Koiran pidättyväisyys voi vaikuttaa niin, että todellista leikkihalua ei saada esille.

Koe alkaa tavallisesti pienillä ärsykeillä. Ärsykeillä on pyrittävä siihen, että koira käy kiinni testiesineeseen ja säilyttää otteensa. Taisteluleikki aloitetaan saalisärsykeellä, jonka jälkeen koira puolustaa saalistaan jopa aggressiivisesti muristen. Tämän osion aikana, jolloin testiaaja ja koira käyvät vetoleikkiä, voidaan arvioida taisteluhalun suuruutta ja voimaa. Taisteluhalun voimakkuutta voidaan kokeilla myös siten, että koiran taistellessa hyvällä otteella testivälineestä (myös esine), testiaaja uhkaa koiraa nostamalla kättään uhkaeleeseen ja lyömällä nostetun käden omaan testivälineestä kiinni pitävään käteensä. Suuren taisteluhalun omaava koira voi pehmyytensä vuoksi päästää testivälineestä hetkeksi irti, mutta uhan loputtua iskee kiinni esineeseen entistä voimakkaammin. Kovempi koira ei päästä irti.

Kun koiran ja testiaajan välinen vetoleikki on kunnolla käynnistynyt, arvioidaan myös koiran halukkuus jatkaa taistelua. Testiaaja muuntelee leikkiä ja on välillä luovuttavinaan leikin päästämällä irti esineestä. Tällöin koira saa mahdollisuuden osoittaa, onko sen taisteluhalu niin suuri, että se tekee aloitteen taistelun jatkamiseksi tuomalla esinettä testiaajan ulottuville. Testiaajan irrottaessa otteen esineestä nähdään myös, onko koira niin innoissaan, että se jatkaa taistelua esimerkiksi ravistellen esinettä, laskien sen irti ja ottaen sen uudelleen suuhunsa.

Arvostelun perusteet

Suorituksen aikana arvostellaan koiran halukkuus tai haluttomuus osallistua leikkiin. Taistelupyrkimysten olemassaolo tai puuttuminen, niiden suuruus, suunta ja voimakkuus arvioidaan. Samoin arvioidaan koiran reaktioiden aikaansaamiseksi tarvittavien ärsykkeiden suuruus.

Taisteluhalu on kääntäen verrannollinen ärsytysvoimakkuuteen. Pienistä ärsykkeistä syntyvät voimakkaat taistelureaktiot ovat merkki suuresta taisteluhalusta. Melko suuri ärsytysvoimakkuus ja pienehköt reaktiot merkitsevät pientä taisteluhalua. Suuri ärsytys ja vain aavistus taisteluhalua merkitsevät riittämätöntä taisteluhalua tai koira on kokonaan haluton taisteluun. Jotta taisteluhalu luokiteltaisiin erittäin suureksi, ei riitä vain voimakas reagointi pieniin ärsykkeisiin, vaan koiran on osoitettava myös sitkeyttä ja oma-aloitteisuutta.

Taisteluhalua arvioidaan testin kaikissa osasuorituksissa.

+3 Suuri

Koira ottaa heti lujan otteen esineestä. Koiran ote on luja ja se ei irrota esineestä uhattaessa. Koira nauttii taistelusta.

+2 Kohtuullinen

Koira ottaa esineen halukkaasti ja ote on melko luja, jonkin verran pureskelua ja otteen korjausta. Mikäli koira irrottaa otteensa uhattaessa sen tulisi ottaa esine uudelleen uhkauksen jälkeen.

+1 Erittäin suuri

Koira ottaa esineen heti lujalla otteella ja taistelee siitä raivokkaasti. Ei irrota uhattaessa ja vetoleikin lopettamisessa on vaikeuksia. Taisteluhalukkuus häiritsee keskittymistä.

-1 Pieni

Koira tarttuu esineeseen, mutta ei taistele vaan pureskelee sitä ja laskee heti irti, kun esineestä vedetään; tai koira ei ota lainkaan esinettä suuhunsa, mutta osoittaa jonkin verran taisteluhalua kelmalla ja muissa osasuorituksissa.

-2 Riittämätön

Koira ei ota esinettä eikä taistele. Noutaa pallon tai kepin heitettäessä. Ei osoita missään osasuorituksessa taisteluhalua.

-3 Haluton

Koira ei ota esinettä eikä ole niistä lainkaan kiinnostunut. Koira väistää leikkijää, joka häiritsee sen rauhaa. Koira ei osoita mitään halukkuutta leukojen tai lihasten käyttöön muissakaan osasuorituksissa.

HERMORAKENNE

Hermorakenteella tarkoitetaan koiran synnynnäistä heikko- tai vahvahermoisuutta sen joutuessa voimakkaisiin ja vaihteleviin sisäisiin jännitystiloihin. Hyvällä hermorakenteella tarkoitetaan kykyä hallita jännitystiloja ilman luonnotonta uupumusta, hysteriaa tai muita merkkejä sisäisen tasapainon järkkymisestä. Hermostuneisuuden oireita koiralla ovat mm. voimakas rauhattomuus, kehon värinä, kohonnut pulssi, joka ei johdu ruumiillisesta rasituksesta, lisääntynyt nieleskely, aiheettomat ja epätarkoituksenmukaiset liikkeet, turvan etsiminen (pyrkiminen ohjaajan luo), ripuli tai oksentelu.

Arvostelun perusteet

Koiran reaktion, teon tai mielentilan määrittäminen hermostuneeksi edellyttää, että sen toiminta on epänormaalia suhteessa ärsykkeisiin ja/tai ärsytykseen. Myös vahvahermoinen koira voi käyttäytyä hermostuneesti, jos ärsykkeiden voimakkuus kasvaa liian suureksi.

Hermorakenteen lujuus arvostellaan ja luokitellaan eri testisuorituksissa näkyvien reaktioiden avulla. Koiran hermoston kuormittuneisuutta voi mitata myös testin lopussa suoritettavalla taisteluleikillä. Jos koira leikkii mielellään vielä testin lopussa, ei se todennäköisesti ole kuormittunut hermostoltaan.

Koiran hermorakennetta arvioidaan testin kaikissa osasuorituksissa.

+3 Tasapainoinen ja varma

Koira selviytyy kaikista osasuorituksista erittäin hyvin. Se pystyy hallitsemaan kaikki tilanteet oikea-aikaisesti ja varmasti, pystyy palautumaan välittömästi kulloisenkin osakokeen jälkeen. Koira on koko testin ajan tasapainoinen ja varma.

+2 Tasapainoinen

Koira selviytyy kaikista osasuorituksista hyvin. Se ei ole hermostunut. Koira hallitsee kaikki tilanteet oikea-aikaisesti ja palautuu niistä nopeasti, pystyy käyttäytymään koko testin ajan tasapainoisesti.

+1 Hieman rauhaton

Koira selviytyy kaikista testin osasuorituksista. Siinä on havaittavissa lieviä merkkejä rauhattomuudesta, se rasittuu henkisesti testin edessä. Palautumisajan pituus eri osasuoritusten välillä vaihtelee.

-1 Vähän hermostunut

Koirassa on havaittavissa selvää rauhattomuutta ja se hakee osasuorituksissa ohjaajansa tukea. Se vaatii pidemmät palautumisajat osasuoritusten välillä ja sen hermostuneisuudesta johtuva epäjohtonmukainen käyttäytyminen on selvästi havaittavissa. Koira liikehtii ja äänтелеe tarpeettomasti.

-2 Hermostunut

Koiralla esiintyy testin aikana voimakasta rauhattomuutta, kehon värinää, lisääntynyttä nieleskelyä, aiheettomia ja epätarkoituksenmukaisia liikkeitä. Se saattaa oksennella ja ripuloida. Koira hakee turvaa itselleen. Sillä on suuria vaikeuksia selviytyä kaikista osakokeista, se ei pysty keskittymään.

-3 Erittäin hermostunut

Kaikki edellä mainitut piirteet ilmenevät erittäin voimakkaina. Koiran sisäiset jännitystilat ovat niin voimakkaat, että se ei pysty selviytymään testin kaikista osasuorituksista.

TEMPERAMENTTI

Temperamentilla tarkoitetaan käyttäytymisen vilkkautta, huomiokyvyn nopeutta (tarkkaavaisuutta) sekä kykyä sopeutua uusiin tilanteisiin ja ympäristöihin.

Suurin osa hyvin sopeutumiskykyisistä koirista on vilkkaita. Vilkas koira on tarkkaavainen ja se vastaanottaa nopeasti uusia ympäristön ärsykeitä ja tottuu niihin ja niiden merkitykseen.

Erittäin vilkkaat koirat vastaanottavat suuren määrän vaikutteita ympäristöstään, ja seurauksena on liian suuri hajaannus ja pitempi sopeutumisaika. Tämä on vielä korostuneempaa häiritsevän vilkkaissa koirissa, sillä ne ovat lähes kykenemättömiä keskittymään ja olemaan paikallaan. Näillä koirilla sopeutuminen vaikeutuu myös fyysisestä väsymyksestä, jonka ne aiheuttavat itselleen olemalla koko ajan liikkeellä.

Erikoiskokeen toteutus

Koiralle aiheutetaan yllättävä takaapäin tuleva ääniärsyke. Koe toteutetaan siten, että ohjaaja kulkee koiransa kanssa merkittyä kävelylinjaa aivan äänilähteen vierestä jatkaen kulkuaan suoraan eteenpäin. Yllättäen takaapäin lasketaan rämiä tynnyri sopivaa laskusiltaa myöten siten, että räminä alkaa koiran takaa ja lisääntyy lähestyessään koiraa (takaa-ajo). Koe voidaan suorittaa myös muulla vastaavalla menetelmällä. Ohjaaja ei saa lisätä koiran tarkkaavaisuutta etenemisen aikana.

Erikoiskokeessa havainnoidaan koiran väistämismrefleksien nopeutta ja suuntaa sekä koiran käyttäytymistä sen väistettyä vaaraa. Reaktion nopeus riippuu koiran temperamentista. Mitä temperamenttisempi koira on, sitä nopeammat ovat sen reaktiot.

Arvostelun perusteet

Arvostelussa huomioidaan koiran yleistä tarkkaavaisuutta, käytöstä ja reagointinopeutta.

Temperamenttia arvioidaan testin kaikissa osasuorituksissa.

+3 Vilkas

Koiran pitää reagoida häiriöön välittömästi sen alettua. Väistön on oltava nopea, hallittu, lyhyt ja koira suuntaa huomionsa häiriöääntä kohden. Koiralta edellytetään reipasta ja iloista yleisolemusta.

+2 Kohtuullisen vilkas

Koiran reagointinopeus ja väistö on hieman hitaampi, mutta hallittu ja koiran huomio oikein suuntautunut.

+1 Erittäin vilkas

Reaktio on hyvin nopea, väistämislake on melko pitkä. Koira ei pysty välittömästi kohdentamaan häiriötä ja siinä esiintyy lievää keskittymiskyvyn puutetta. Koirassa ei ole havaittavissa tasapainottomuutta.

-1a Häiritsevän vilkas

Reaktio on hyvin nopea, väistämislake melko pitkä. Koira ei pysty välittömästi suuntautumaan häiriöääntä kohden. On kykenemätön keskittymään ja pysymään paikoillaan.

-1b Hieman välinpitämätön

Koiran reaktiot ovat hitaita tai laiskoja ja keskittyminen ärsykeisiin hajaantuu. Koirassa ei esiinny henkistä tasapainottomuutta.

-1c Impulsiivinen

Koirassa on havaittavissa tasapainottomuutta, impulsiivisuutta tai levottomuutta. Koiran reaktiot ovat hyvin nopeita, käyttäytyminen hetken mielijohdetta noudattavaa ja epäjohdonmukaista.

-2 Välinpitämätön

Koira "elää omissa maailmoissaan", reagoi hitaasti ja välinpitämättömästi häiriöihin ja ärsykeisiin. Koirassa ei esiinny henkistä tasapainottomuutta.

-3 Apaattinen

Koira ei reagoi mitenkään kohtaamiinsa ulkoisiin ärsykeisiin.

KOVUUS

Kovuudella tarkoitetaan koiran taipumusta muistaa tai olla muistamatta epämiellyttäviä kokemuksia.

Erikoiskokeen toteutus

Koe toteutetaan kahdessa melkein samanlaisessa jaksossa, joiden välille muodostuu lyhyt tauko. Ensimmäisen jakson aikana koiralle aiheutetaan psyykinen epämiellyttävyys, pelästyminen. Toisessa jaksossa, se lyhyen ajan kuluttua tuodaan uudestaan samaan paikkaan, missä se pelästyttiin, ei aiheuteta minkäänlaista ärsykettä. Jos koira reagoi ärsykeeseen voimakkaasti, on jaksojen väliäikaa pidennettävä. Jaksojen välisen ajan on oltava suhteessa epämiellyttävyden suuruuteen. Koiran reaktioita tarkkailemalla todetaan, kuinka hyvin se muistaa paikan ja siinä aiheutetun epämiellyttävän ärsyksen.

Rakennuksen nurkan tai vastaavan esteen taakse on piilotettu hahmo (esim. suoja-puku tai sateenvarjo). Koira kulkee ohjaajansa kanssa pitkän seinän vierustaa (tai vastaavaa), mieluiten ohjaajansa etupuolella. Koiran pään ollessa noin puolen metrin etäisyydellä hahmosta, se vedetään tai työnnetään nopeasti hetkeksi koiran eteen siten, että koira ei ehdi tunnistaa sitä. Ohjaaja kääntyy nopeasti ympäri ja palaa koiransa kanssa tulosuuntaan käsketyin matkan. Toisessa jaksossa lyhyen ajan kuluttua ohjaaja ja koira palaavat samaan paikkaan, jolloin arvioidaan aiheutetun psyykkisen epämiellyttävyden vaikutusta koiran käyttäytymiseen. Koiran reaktioiden voimakkuus on suhteessa siihen psyykkiseen epämiellyttävyteen, jonka se kokee, kun se tuodaan uudestaan paikkaan, missä se pelästyttiin.

Koira voi vaikuttaa pehmeämmältä, kun sen kokemus epämiellyttävyys aiheutuu suoraan ihmisestä, mutta vastaavasti huomattavasti kovemmalta, kun se ymmärtää epämiellyttävyden tulevan jostain elottomasta kohteesta. Koira kokee usein ihmisen, erityisesti ohjaajansa aiheuttaman epämiellyttävyden, paljon voimakkaammin kuin jonkin muunlaisen epämiellyttävyden.

Arvostelun perusteet

Kovuutta arvioidaan testin kaikissa osasuorituksissa.

+3 Kohtuullisen kova

Koira, joka koettuaan oikea-aikaisen psyykkisen epämiellyttävyyden uudelleen paikalle tuotaessa ei osoita pelon merkkejä ja halua välttää paikkaa.

+2 Kova

Koira, joka uudestaan tuotaessa paikkaan, missä sille aiheutettiin psyykinen epämiellyttävyys, kulkee suoraan pelästymispaikan ohi. Kovuus näkyy kaikissa osasuorituksissa.

+1 Hieman pehmeä

Koira, joka osoittaa selviä merkkejä siitä, että se haluaisi välttää paikan, missä se pelästytettiin, mutta pystyy ohittamaan pelästytämisen suhteellisen läheltä ohjaajan tukemana.

-1 Erittäin kova

Koira, joka ei pelästy tai reagoi lainkaan sille aiheutettuihin epämiellyttävyksiin koko testin aikana.

-2 Pehmeä

Koira, joka osoittaa selvästi pelästyneensä kohdetta ja osoittaa halunsa välttää paikkaa suhteellisen pitkänkin palautumisajan jälkeen ja vaatii ohjaajalta runsasta houkuttelua.

-3 Erittäin pehmeä

Koira, joka osoittaa pelkoreaktioita kohteessa ja kieltäytyy tulemasta uudelleen paikkaan.

LUOKSEPÄÄSTÄVYYS

Luoksepäästävydellä tarkoitetaan koiran suhtautumista vieraisiin henkilöihin.

Koira on luoksepäästävä, kun se mielellään ja oma-aloitteisesti hakeutuu muidenkin tapaamiensa ihmisten seuraan kuin ohjaajansa. Koira, joka selvästi välttää tutustumista tai joka osoittaa selvää vastenmielisyyttä joutuessaan kosketukseen vieraiden kanssa, kutsutaan pidättyväksi.

Hyväntahtoinen on koira, joka osoittaa hyökkäävyyttä vain uhkaavissa tilanteissa. Hyväntahtoisuus riippuu paljon koiran terävyydestä. Terävän koiran tarkkaavaisuus pieniäkin uhkaavuuksia kohtaan aiheuttaa sen, että se tekee virhearvioinnin helpommin kuin vähemmän terävät koirat.

Avoimuus tarkoittaa sitä, että koiran todellinen mieliala selvästi ilmenee sen käyttäytymisestä riippumatta siitä, onko tuo käyttäytyminen ihmisen kannalta myönteistä vai kielteistä.

Luoksepäästävyden arviointiin ei tarvita mitään erikoiskoetta vaan arviointi perustuu täysin testituomareiden havaintoihin koiran käyttäytymisestä sen kohdatessa ihmisiä.

Arvostelun perusteet

Luoksepäästävyden arviointia suoritetaan koko testin ajan; mm. alkuhaastattelun jälkeen, puolustushalun erikoiskokeen loppuvaiheessa, terävyyden loppuvaiheessa ja päästettäessä koira pimeään huoneeseen.

+3 Hyväntahtoinen, luoksepäästävä, avoin

Koira, joka houkuttelematta hakeutuu kosketukseen myös vieraiden ihmisten kanssa käyttäytyen ystävällisesti ja avoimesti. Luoksepäästäväksi kutsutaan myös sellaista koira, joka ei tutustu ihmisiin oma-aloitteisesti, mutta sallii tutustuttaa itsensä heihin.

+2a Luoksepäästävä, aavistuksen pidättyväinen

Koira, joka houkuttelematta tai pienin houkutuksin hakeutuu kosketukseen myös vieraiden ihmisten kanssa, käyttäytyen ystävällisesti. Koira on ns. ujo.

+2b Luoksepäästävä, hieman pidättyväinen

Koira, joka ei itse etsi kosketusta vieraaseen ihmiseen ja joka vaatii houkuttelua ennen kuin suostuu tutustumaan.

+1 Mielistelevä

Koira, joka on hyvin halukas hakeutumaan ihmisten seuraan ja osoittaa tyytyväisyyttään liioitellen, esim. hyppimällä, nuolemalla, maassa pyörimällä.

-1 Selvästi pidättyväinen

Koira, joka ei lainkaan salli vieraan ihmisen kosketusta ja johon ei houkutukset tehoa.

-2 Hyökkäävä

Koira, joka ei oma-aloitteisesti hakeudu kosketukseen vieraiden ihmisten kanssa ja osoittaa hyökkäävyyttä.

-3 Salakavala

Koira joka osoittaa tavanomaista tutustumishalukkuutta ja/tai ystävällistä asennetta, mutta joka ilman uhkaa muuttuu aggressiiviseksi vaarottamatta.

LAUKAUSPELOTTOMUUS

Koiran laukauspelottomuus testataan ampumalla 9 mm paukkupanoksilla vähintään kaksi ja enintään viisi laukausta. Laukaukset ammutaan n. 20 – 50 metrin etäisyydeltä huomioiden ympäristöolosuhteet, kuten maaston kaikupohja. Laukauspelottomuus testataan aina testin viimeisenä osasuorituksena. Ampuja sijoitetaan koiralta näkymättömiin, koiran etupuolelle. Tuomarin antamasta merkistä ammutaan ensimmäinen laukaus koiran liikkeellä ollessa. Toinen laukaus ammutaan tuomarin merkistä, ohjaajan ja koiran ollessa paikoillaan. Mikäli on tarpeen koiran reaktioiden selvittämiseksi, voidaan ampua lisälaukauksia.

Arvostelun perusteet

Laukausvarmaksi nimitetään koira, joka käyttäytyy täysin välinpitämättömästi laukauksiin tai joka on niistä vain normaalilla tavalla kiinnostunut.

Koirat, jotka ensimmäisen laukauksen jälkeen käyttäytyvät rauhattomasti, mutta jotka selviävät nopeasti levottomuudestaan ja joille toistetut laukaukset saavat aikaan yhä pienemmän reaktion, luokitellaan laukauskokemattomiksi, ei laukausaroksi.

Koira, joka reagoi laukauksiin epänormaalin kiihkeästi esim. haukkumalla, hyökkäämällä kohti ampujan suuntaa tai on muuten kiihkeän innostunut ympäristön tapahtumista ja haukkuu, mutta joka ei osoita hermostuneisuutta, kutsutaan paukkuärtyisäksi.

Laukausalttiiksi luokitellaan koira, joka reagoi selvästi, suunnilleen samalla tavalla jokaiseen laukaukseen rauhoittumatta tai hermostumatta enempää ja jonka sisäinen jännite ei nouse sellaiseen asteeseen, että selviä hermostuneisuuden oireita näkyisi.

Laukausaraksi nimitetään koira, joka laukauksen jälkeen reagoi selvän hermostuneesti ja jolla on vaikeuksia mielentasapainonsa palauttamisessa ja joka ammunnan toistuessa osoittaa yhtä suurta tai suurempaa hermostuneisuutta.

+++ Laukausvarma

Koira, joka käyttäytyy täysin välinpitämättömästi laukauksiin tai joka on niistä kiinnostunut vain luonnollisella tavalla.

++ Laukuskokematon

Koira, joka reagoi ensimmäisiin laukauksiin, mutta kuultuaan useamman laukauksen levottomuus pienenee.

+ Paukkuärtyisä

Koira, jolle ampuminen aiheuttaa selviä aggressiivisia reaktioita äänen suuntaan.

– Laukausaltis

Koira, joka osoittaa melko selvästi epänormaalia, mutta ei hermostunut käyttäytymistä. Reagoi suunnilleen samalla tavalla jokaiseen laukaukseen.

– – Laukausarka

Koira, joka jokaisen laukauksen jälkeen reagoi hermostuneesti osoittaen yhtä suurta tai suurempaa hermostuneisuutta. Koiralla on vaikeuksia mielentasapainonsa palauttamisessa.

YLEISTÄ

1. Koiran luonteen testaamiseksi varataan tuomareille oikeus suorittaa tarvittava määrä muita lisäkokeita, joita ei tässä koeohjeessa ole mainittu.

2. Ennen jokaista erikoiskoetta tuomarit huolehtivat, ettei yleisö tai ympäristö häiritse koiran suoritusta.

3. Testauksen aikana koiralla tulee olla kiristämätön sileä nahka- tai tekstiilikaulain.

4.1 Tuomareilla ja koetoimikunnalla on velvollisuus ottaa vastaan yksi harjoitusarvostelija testiä kohti

4.2 Tuomarit voivat käyttää testissä apunaan testiin nimettyä harjoitus- tai koearvostelijaa. Koiran ohjaajalla ei ole oikeutta kieltäytyä tästä.

LIITE 1

SKL-FKK:N ROKOTUSMÄÄRÄYKSET

Penikkatauti:

Koiran oltava rokotettu penikkatautia vastaan vähintään 2 kertaa ja tehosteesta tulee olla kulunut vähintään 2 viikkoa. Alle vuoden ikäisen koiran rokotus on voimassa vuoden. Yli vuoden ikäisen koiran rokotus on voimassa 2 vuotta, eikä vaadi varoaikaa. Mikäli koiran rokotus on vanhentunut tulee se uusiksi vähintään 2 viikkoa ennen näyttelyä.

Raivotauti:

Koiran ensimmäisestä rabies-rokotuksesta tulee olla kulunut vähintään 2 viikkoa, jotta koira saa osallistua näyttelyihin tai kokeisiin. Raivotautirokotus on voimassa yhden vuoden, mikäli se on annettu alle vuoden ikäiselle koiralle.

Raivotautirokotus on voimassa kaksi vuotta, mikäli koira on rokotushetkellä täyttänyt yhden vuoden. Mikäli koiran raivotautirokotus on vanhentunut, tulee se uusiksi viimeistään kaksi viikkoa ennen näyttelyä tai koetta (kahden viikon varoaika).

Huom!

Ulkomailta tulevilla koirilla raivotautirokotus ei saa olla vuotta vanhempi eikä 30 vrk tuoreempi.

LIITE 2

TUNNISTUSMERKINNÄN TARKASTAMINEN NÄYTTELYISSÄ, KOKEISSA JA KILPAILUISSA 1.1.2001 ALKAEN

1.1.2001 alkaen tunnistusmerkintä (joko Indexel- tai Datamars-mikrosiru tai tatuointi) on pakollinen Kennelliiton virallisissa näyttelyissä, kokeissa ja kilpailuissa. Mikäli koira on merkitty 1.1.2001 jälkeen jollain muulla kuin Indexel- tai Datamars-mikrosirulla, on sen mukana oltava lukulaite, jolla siru voidaan lukea.

Tunnistusmerkintä on samalla tavalla pakollinen kaikille virallisiin näyttelyihin, kokeisiin tai kilpailuihin osallistuville koirille kuin voimassa olevat rokotuksetkin. Niissä ilmoituksissa, joissa mainitaan rokotusmääräykset, tulee myös olla maininta tunnistusmerkinnän pakollisuudesta sekä siitä, että koiran rekisterikirja on oltava näyttelyssä mukana tarkastusta varten. Ilmoittaessaan koiran näyttelyyn/kokeisiin/kilpailuihin omistaja sitoutuu noudattamaan näitä ohjeita.

Tunnistusmerkinnät tarkastaa tapahtuman järjestäjä pistokokein. Tunnistusmerkinnän olemassaolo tarkastetaan ensisijaisesti koiran rekisteritodistuksesta. Koiran tunnistusmerkintä tarkastetaan ennen arvostelua/suoritusta.

Jos tarkastuksessa löytyy koiria, joita ei ole tunnistusmerkitty, tulee järjestäjän sulkea kyseinen koira pois tästä näyttelystä, kokeesta tai kilpailusta. Tämä tehdään näyttelytoimikunnan edustajan tai kokeen/kilpailun ylituomarin toimesta.

Epäselvä tatuointi ei estä koiran osallistumista. Sellaisissa tapauksissa koiran omistajaa pyydetään huolehtimaan siitä, että koira tunnistusmerkittään uudelleen, ja uudesta merkitsemisestä toimitetaan todistus näyttelyyn, kokeen tai kilpailun järjestäjälle kuukauden sisällä tapahtumasta.

Kennelpiireille toimitetuilla mikrosirujen lukulaitteilla pystytään lukemaan myös ns. vanhan standardin mukaisia Indexel tai Datamars mikrosiruja.

LIITE 3

SKL-FKK ry:n ANTIDOPINGSÄÄNTÖ

Hyväksytty Kennelliiton valtuustossa 27.11.2005. Voimassa 1.1.2007 alkaen.

1 § Määritelmiä

Tämän säännön mukaisella:

- 1) koiran suorituskykyyn vaikuttamisella tarkoitetaan koiran suorituskyvyn kohottamista, alentamista tai ylläpitämistä piristävi- en, kiihdyttävien, rauhoittavien, voimistavien, heikentävien, puuduttavien sekä kipua ja tulehdusoireita poistavien lääkkeiden ja aineiden tai muiden keinotekoisien toimenpiteiden avulla. Koiran suorituskykyyn vaikuttamiseksi tulkitaan myös karvan ja kirsun käsittely siten, et- tä väri tai karvanlaatu muuttuu.
- 2) koiran vastuuhenkilöllä tarkoitetaan koiran omistajaa tai sopimukseen perustuvaa haltijaa. Näiden ollessa alaikäisiä, vastuuhen- kilö on asianomaisen huoltaja.
- 3) koiratapahtumalla tarkoitetaan tilaisuutta, jonka Kennelliitto on myöntänyt tai tilaisuutta, jossa arvioidaan koiran ominaisuuksia tai jalostusarvoa siten, että arvioinnin tulos tallennetaan Suomen Kennelliiton tietokantaan.
- 4) dopingvalvojalla tarkoitetaan vastaavaa koetoimitsijaa, ylituomaria tai vastaavaa tuomaria sekä näyttelyissä Kennelliiton hallituk- sen tai muun sen nimeämän tahon etukäteen nimeämää dopingvalvonnasta vastaavaa henkilöä.
- 5 a) lakiperusteisella näytteellä tarkoitetaan eläinsuojelulain perusteella eläinlääkärin koirasta ottamaa näytettä;
- 5 b) sattumanvaraisella näytteellä tarkoitetaan kohdentumisen osalta sattumanvaraista dopingnäytettä;
- 5 c) menestyksen mukaan määritellyllä näytteellä tarkoitetaan Kennelliiton hallituksen tai muun sen nimeämän tahon etukä- teen määräämää koiran sijoitukseen tai menestykseen perustuvaa dopingnäytettä;
- 5 d) poikkeavan suorituksen tai muun perustellun epäilyn perusteella määrättyllä näytteellä tarkoitetaan yksittäis- tapauksessa yksittäisestä koirasta perustellun epäilyn perusteella otettavaa dopingnäytettä.

2 § Koiran suorituskykyyn vaikuttaminen

Eläinsuojelulain mukaan eläimen suorituskyvyn keinotekoinen kohottaminen, alentaminen tai ylläpitäminen lääkkeillä taikka muilla vastaa- villa aineilla tai valmisteilla on kielletty. Koiran karvapeitteen ja kirsun käsittely väriaineilla sekä karvan käsittely aineilla, jotka vaikuttavat karvan laatuun tai karvapeitteen muotoon on kiellettyä.

Koiran suorituskykyyn ennen koiratapahtumaa tai sen aikana ei saa vaikuttaa tai pyrkiä vaikuttamaan minkään kemiallisen aineen, lää- keen tai hoitotoimenpiteen avulla.

Vain Suomessa virallisesti koirien lääkintään hyväksytyjen lääkeaineiden käyttö koiran sairauden hoitoon ja ennaltaehkäisyyn on sallittu. Koirasta otetuista veri-, virtsa-, karva- tai muista näytteistä ei koiratapahtuman aikana saa löytyä elimistöön kuulumattomia lääkeainejää- miä (nollaraja). Lääkeainejäämien osalta ei ole merkitystä sillä, onko niillä mahdollisesti ollut vaikutusta koiran suorituskykyyn. Täten myös terveydenhoidolliset toimenpiteet on tehtävä hyvissä ajoin ennen koiratapahtumapäivää. Antidopingtesteissä löytyneiden lääkeainejäämien merkitys käsitellään tapauskohtaisesti maa- ja metsätalousministeriön asettamassa Eläinkilpailujen antidoping-toimikunnassa.

Mikäli kyseessä on koiran luonnetesti tai esiintyminen näyttelyssä, ei kielletyksi lääkeaineeksi katsota eläinlääkärin kirjallisen diagnoosin perusteella määräämää, koiran normaalielämälle välttämätöntä pysyväisluonteista lääkitystä, jos omistaja ilmoittaessaan koiran näyttelyyn tai luonnetestiin on samalla ilmoittanut lääkityksestä ilmoittautumislomakkeessa. Koiran vastuuhenkilön on lisäksi toimitettava Kennelliit- toon kirjallinen tieto eläinlääkärin toteamasta sairaudesta ja sen lääkityksestä ennen tässä kohdassa tarkoitettua koiratapahtumaa. Kaikki muu lääkitys katsotaan myös näyttelyissä ja luonnetesteissä kielletyksi.

Koiran vastuuhenkilön on pyydettyessä annettava selvitys koiralle annetuista lääkityksistä ja luonnonlääkkeistä Lisämunuaisen kuorikerrok- sen ja niiden toimintaa säätelevien hormonien (kortikoidit ja kortikotropiinit), tulehdus-kipulääkkeiden (NSAID) ja hengitysteitä laajentavien lääkeaineiden käyttö on kielletty 14 vuorokautta (336 tuntia) ennen koiratapahtumaa. Nivelen, limapussin ja jännetupen sisäiset punktiot ja injektiot on kielletty 14 vuorokautta ennen koiratapahtumaa. Edellä annetut varoajat ovat minimiaikoja.

Kokonaan kiellettyjä lääkeaineita ja toimenpiteitä ovat:

- anaboliset steroidit
- kasvuhormonit
- pysyvästi tuntoa poistavat kemialliset tai kirurgiset toimenpiteet
- verensiirrot tai muunlaiset keinotekoiset pyrkimykset vaikuttaa terveen koiran suorituskykyyn punasoluja lisäämällä, esimerkiksi erytropoietiini-hormonin käytöllä
- lääkeaineita sisältävät implantit
- radioaktiiviset implantit

Koiran vastuuhenkilö on aina vastuussa koiran kilpailukelpoisuudesta ja hänen on noudatettava voimassaolevia säännöksiä ja varoajoja kunkin hoidon jälkeen. Kiellettyjen lääkeaineiden käyttöä eläintapahtumissa valvoo Eläinkilpailujen antidopingtoimikunta, joka antaa lau- sunnon epäilyistä antidopingsäännön rikkomisesta. Kennelliitto päättää annettavista rangaistuksista. Kennelliitto ja paikalliset tapahtuman järjestäjät vastaavat näytteiden otosta. Näytteet tutkii kansainvälisten urheilujärjestöjen hyväksymä laboratorio. Näytteet otetaan ja käsitel- lään sekä osallistujien oikeusturvasta huolehditaan samalla tavalla kaikissa Suomessa järjestettävissä koiratapahtumissa.

3 § Dopingsnäytteiden ottamisen perusteet

3.1. Lakiperusteinen dopingvalvonta

Eläinsuojelulain mukaista valvontaa suorittavalla eläinlääkärillä on oikeus ottaa lakiperusteisia näytteitä, mikäli on syytä epäillä, että koiratapahtumassa on käytetty eläinsuojelulain tarkoittamaa kiellettyä ainetta, valmistetta tai toimenpidettä.

3.2. Sattumanvarainen sekä koiran menestykseen perustuva dopingvalvonta

Kennelliiton hallitus tai muu sen nimeämä taho määrää vuosittain ne koiratapahtumat, joissa otetaan sattumanvaraisia dopingsnäytteitä taikka koirien sijoitukseen tai menestykseen perustuvia dopingsnäytteitä. Lisäksi Ken-nelliiton hallitus tai muu sen nimeämä taho määrää otettavien näytteiden lukumäärän. Kennelliiton hallitus tai muu sen nimeämä taho nimeää kuhunkin koiratapahtumaan dopingvalvojan, jonka tehtäviin kuuluvat tämän säännön mukaiset tehtävät. Näytteet ottaa koiratapahtumaan nimetty eläinlääkäri taikka Kennelliiton hallituksen tai sen nimeämän tahon dopingvalvontaan nimeämä muu eläinlääkäri.

3.3. Poikkeavaan suoritukseen tai muuhun perusteltuun epäilyyn perustuva dopingvalvonta

Koiratapahtuman dopingvalvoja voi esittää koiratapahtumaan nimetylle eläinlääkärille taikka Kennelliiton hallituksen tai sen nimeämän tahon dopingvalvontaan nimeämälle muulle eläinlääkärille, että yksittäisestä koirasta otetaan poikkeavan suoritukseen tai muun perustellun epäilyn perusteella dopingsnäyte.

4 § Dopingsnäytteiden ottamista koskeva menettely

Koiran vastuuhenkilö tai tämän valtuuttama henkilö tai koirasta tapahtumassa vastaava henkilö, joka on iältään vähintään 15 vuotta, on velvollinen toimittamaan koiran eläinlääkärin tai näytteenottajan tutkittavaksi heti, kun koiratapahtuman dopingvalvoja on ilmoittanut näytteen ottamisesta.

Koiran vastuuhenkilön tai tämän valtuuttaman henkilön tai koirasta tapahtumassa vastaavan henkilön on avustettava näytteenotossa. Koiratapahtuman dopingvalvojan on tarvittaessa kuultava koiran vastuuhenkilöä ja tämän lausunto on liitettävä näytteenottoasiakirjoihin. Näytteenotosta kieltäytyminen katsotaan kielletyn aineen tai menetelmän käytön myöntämiseksi.

Kennelliiton hallituksen päätöksellä kiellettyjen aineiden käyttöä voidaan valvoa ja näytteitä ottaa myös muulloin kuin koiratapahtuman aikana. Koiran vastuuhenkilö tai tämän valtuuttama henkilö tai koirasta tapahtumassa vastaava henkilö on velvollinen toimittamaan koiran tutkimuksiin hallituksen sitä vaatiessa.

5 § Rangaistukset

Kennelliiton sääntöjen 9 § määrittelee dopingsäännön rikkomisen perusteella koiran vastuuhenkilölle määrättävät rangaistukset. Kennelliiton hallitus voi kuultuaan Eläinkilpailujen antidopingtoimikuntaa lähettää dopingsäännön rikkomista koskevan asian kurinpitolautakunnan ratkaistavaksi. Positiivisen näytteen antanut koira asetetaan välittömästi kilpailukieltoon, jonka päättymisen ajankohdan määrää Kennelliiton hallitus.

6 § Näytteenoton ja tutkimuksen kustannukset

Suomen Kennelliitto vastaa kohdassa 3.2 mainitun ja koiratapahtuman järjestäjä kohdassa 3.3 mainitun näytteenoton ja näytteen tutkimisen kustannuksista näytteen ollessa negatiivinen tai osallistumisen ollessa tämän ohjeen mukaan sallittu. Mikäli näyte on positiivinen ja koiran osallistuminen on tämän ohjeen mukaan kielletty, vastaa kustannuksista koiran vastuuhenkilö.

7 § Täydentävät ohjeet

Tätä sääntöä täydentävät Kennelliiton hallituksen erikseen antamat ohjeet koirien lääkinnästä ja hoidosta sekä dopingsnäytteen ottamisesta ja tutkimisesta.

LIITE 4

SKL-FKK:n YLEINEN JÄÄVIYSSÄÄNTÖ KOSKIEN NÄYTTELYITÄ, KOKEITA JA KILPAILUJA

Hyväksytty Kennelliiton valtuustossa 21.11.1998. Voimassa 1.1.1999 alkaen

1.

Tuomari ei saa toimia siinä kokeessa nimettynä (johtavana) ylituomarina, johon osallistuu hänen omistamansa koira tai sopimuksen perusteella hänen hallitsemansa koira. Myöskään nimetyn (johtavan) ylituomarin kanssa samassa ruokakunnassa asuvan henkilön omistama tai sopimuksen perusteella hallitsema koira ei saa osallistua siihen kokeeseen, jossa kyseinen ylituomari arvostelee.

2.

Koiraa arvostelevan tuomarin koira ei saa kilpailla siinä luokassa, jota hän on arvostelemassa.

3.

Koiraa arvosteleva tuomari/ulkomuototuomari on jäävi tehtävänsä jos hän on:

- koiran ohjaaja/esittäjä
- koiran omistaja
- koiran kasvattaja
- sopimuksen perusteella koiran haltija;
- tai edellä mainittujen henkilöiden perheenjäsen.

Vanhemmat, aviopuolisot, lapset ja sisarukset katsotaan perheenjäseniksi, vaikka he asuisivat eri osoitteissa. Kasvattajan sisarukset tulkitaan perheenjäseniksi vain, mikäli he asuvat samassa osoitteessa kasvattajan kanssa. Ns. avoliitossa ja vastaavasti yhdessä asuvat henkilöt rinnastetaan aviopuolisoihin. Palveluskoirakokeissa kasvattajan jääviyssääntö koskee vain johtavaa ylituomaria.

4.

Kehätoimitsijan omistama tai sopimuksen perusteella hänen hallitsemansa koira ei saa kilpailla siinä kehässä, jossa kehätoimitsija työskentelee.

5.

Kennelliiton hallituksella on oikeus perustellusta syystä myöntää erikoisvapaus tästä säännöstä.

LIITE 5

SKL-FKK:N MUUTOKSENHAKU

Hyväksytty Kennelliiton valtuustossa 26.11.2006. Voimassa 1.1.2007 alkaen.

A. YLEINEN VALITUSMENETTELY

Sääntöjen mukaisesta arvostelusta ei voi valittaa.

ERIMIELISYYDET

Kokeet, kilpailut ja luonnetestit

Erimielisyydet

Erimielisyyksistä on ilmoitettava ennen kokeen, kilpailun tai testin päättymistä kirjallisesti, Kennelliiton lomakkeella tapahtumasta vastaavalle tuomarille tai vastaavalle ylituomarille. Tämän on erimielisyyteen perehdyttyään pyrittävä saamaan asia heti ratkaistuksi. Koe, kilpailu tai luonnetesti katsotaan päättyneeksi tunnin kuluttua tulosten julkaisemisesta.

Erimielisyydestä ilmoittamatta jättäminen kokeen, kilpailun tai luonnetestin aikana aiheuttaa valitusoikeuden menetyksen.

Kokeiden osalta ylituomarin on esitettävä valitusmenettelykäytäntö valittajalle.

Valitusaika, valitusmaksu ja jatkovalitukset

Vastaavan tuomarin tai vastaavan ylituomarin päätökseen tyytymättömän asianosaisen on tehtävä valitus kokeen myöntäneelle tai sitä puoltaneelle kennelpiirille, palveluskoirakokeiden osalta Suomen Palveluskoiraliitolle, vinttikoirakokeiden osalta Suomen Vinttikoiraliitolle, agilitykokeiden osalta Suomen Agilityliitolle neljäntoista (14) päivän kuluessa valitukseen johtaneesta tapahtumasta. Käsiteltäessä valitusta tulee olla liitteenä lausunnot kaikilta asianosaisilta. Asianosaiseksi katsotaan henkilö, jonka etua päätös koskee.

Valitukseen liittyvä valitusmaksu on suuruudeltaan kaksi (2) kertaa osanottomaksu. Valitusmaksu on maksettava todistettavasti kokeen myöntäjälle ennen valitusajan loppumista. Valitusmaksu ei koske arvostelutuomaria, toimikuntaa, eikä toimikunnan edustajaa.

Valitusmaksu maksetaan takaisin, kun valitus on lopullisesti ratkaistu ja valitus on katsottu aiheelliseksi.

Kennelpiirin, Palveluskoiraliiton ja Vinttikoiraliiton on ratkaistava asia kuudenkymmenen (60) päivän kuluessa ja päätös on annettava tiedoksi valittajalle kirjattuna kirjeessä tai muulla todistettavalla tavalla. Päätökseen tyytymätön asianosainen voi valittaa seitsemän (7) päivän kuluessa päätöksestä tiedon saatuaan Suomen Kennelliiton hallitukselle.

Kennelliiton hallituksella on erittäin painavista syistä oikeus ottaa asia käsiteltäväkseen, vaikka yleistä valitusmenettelyä ei olisikaan noudatettu.

Näyttelyt

Näyttelyissä syntyneistä erimielisyyksistä on ilmoitettava kirjallisesti, Kennelliiton lomakkeella, järjestävän näyttelytoimikunnan jäsenelle. Tämän on asiaan perehdyttyään pyrittävä saamaan erimielisyys heti ratkaistuksi.

Erimielisyydestä ilmoittamatta jättäminen näyttelyn aikana aiheuttaa valitusoikeuden menetyksen.

Näyttelytoimikunnan jäsenen on kysyttäessä esitettävä valitusmenettelykäytäntö valittajalle.

Valitusaika ja valitusmaksu

Näyttelytoimikunnan jäsenen päätökseen tyytymättömän asianosaisen on tehtävä valitus kirjallisesti näyttelytoimikunnalle seitsemän (7) päivän kuluessa valitukseen johtaneesta tapahtumasta. Käsiteltäessä valitusta tulee olla liitteenä lausunnot kaikilta asianosaisilta. Asianosaisiksi katsotaan henkilö, jonka etua päätös koskee.

Valitukseen liittyvä valitusmaksu on suuruudeltaan kaksi (2) kertaa halvin normaalihintainen ilmoittautumismaksu. Valitusmaksu on maksettava todistettavasti näyttelytoimikunnalle ennen valitusajan loppumista.

Valitusmaksu maksetaan takaisin, kun valitus on lopullisesti ratkaistu ja valitus on katsottu aiheelliseksi. Valitusmaksu ei koske tuomaria, toimikuntaa eikä toimikunnan edustajaa.

Näyttelytoimikunnan on ratkaistava valitus kolmenkymmenen (30) päivän kuluessa valituksen saapumisesta. Päätös on toimitettava valittajalle kirjattuna kirjeessä tai muulla todistettavalla tavalla.

Jatkovalitukset

Näyttelytoimikunnan päätökseen tyytymätön asianosainen voi valittaa päätöksestä näyttelyn myöntäneelle tai sitä puoltaneelle kennelpiirille seitsemän (7) päivän kuluessa päätöksestä tiedon saatuaan. Rotuyhdistysten erikoisnäyttelyiden osalta valitetaan Kennelliiton hallitukselle.

Kennelpiirin on ratkaistava asia kuudenkymmenen (60) päivän kuluessa ja päätös on annettava tiedoksi valittajalle kirjattuna kirjeessä tai muulla todistettavalla tavalla. Päätökseen tyytymätön asianosainen voi valittaa seitsemän (7) päivän kuluessa päätöksestä tiedon saatuaan Suomen Kennelliiton hallitukselle.

Kennelliiton hallituksella on erittäin painavista syistä oikeus ottaa asia käsiteltäväkseen, vaikka yleistä valitusmenettelyä ei olisikaan noudatettu.

B. OIKAISUVAATIMUSMENETTELY

Mikäli näyttelyssä, käyttökokeessa tai kilpailussa havaitaan sääntöjen vastainen virhe, siitä on mahdollisuus tehdä oikaisuvaatimus valitus-aikojen jälkeenkin.

Oikaisuvaatimuksen tekee rotujärjestö, näyttelytoimikunta, kokeen, kilpailun tai luonnetestin vastaava tuomari tai kennelpiiri valvontavoitteen perusteella.

Oikaisuvaatimus osoitetaan SKL:n hallitukselle.

Se on tehtävä yhden (1) vuoden kuluessa näyttelyn, kokeen tai kilpailun pitämisestä ja lähetetään tiedoksi luvan myöntäjälle.

Koiranomistajan tulee noudattaa yleistä valitusmenettelyä.

Kennelliiton hallituksella on erittäin painavista syistä oikeus ottaa asia käsiteltäväkseen, vaikka oikaisuvaatimusmenettelyä ei olisikaan noudatettu.

LIITE 6

MÄÄRÄAIKAISILMOITUKSET

Hyväksytty Kennelliiton valtuustossa 8.5.1997. Voimassa 1.1.1998 alkaen.

HUOM! Säännön kohdat, jotka eivät koske Luonnetestin järjestämistä, on tässä tekstissä harmaana.

1. SKL-FKK:LTA ANOTTAVAT KOKEET

1.1. KOTIMAISTEN ROTUJEN VALTAKUNNALLISET OTTELUT

Kotimaisten rotujen valtakunnalliset ottelut ja niiden valintakokeet anotaan otteluiden ja niiden valintakokeiden sääntöjen mukaisesti. Anomusten käsittelyaikataulu on seuraava:

	Anomus kennelpiirillä viimeistään	Anomus rotujärjestöllä viimeistään	Anomus Kennelliitossa viimeistään
Ottelut	31.12.	31.1.	30.4.
Valintakokeet	31.1.	28.2.	30.4.

Kilpa-,Haukku- ja Hirvenhaukut-ottelu ovat SKL-FKK:n otteluita, joissa järjestelyvastuu on kennelpiireillä. Suomen Ajokoirajärjestö ja Suomen Pystykorvajärjestö ovat laatineet valtakunnallisten otteluiden ja niiden valintakokeiden järjestämisvuorottelun ja vastaavat rotukohtaisesti säädetystä toteutuksesta sekä tiedottavat siitä ennen anomisajan loppumista järjestämisvastuussa olevalle kennelpiirille.

Vuorottelulista on lopussa erillisenä liitteenä.

1.2. MUUT SM-KOKEET JA MAAOTTELUT

Kokeen pitoaika	Anomus kennelpiirillä viimeistään	Anomus rotujärjestöllä viimeistään	Anomus Kennelliitossa viimeistään
1.1.–30.4.	30.4.	30.5.	30.9.
1.5.–31.7.	31.8.	30.9.	31.1.
1.8.–31.12.	31.12.	31.1.	30.4.

Tämä on yleisohje. Näin menetellään, ellei SKL-FKK:n hyväksymä ko. kilpailun sääntö toisin määrää. Asianomaisen rotujärjestön tulee tiedottaa tapahtumasta ennen anomisajan päättymistä sille kennelpiirille, jonka alueella koe tai ottelu on suunniteltu järjestettäväksi.

1.3. KANSAINVÄLISET KOKEET

Kansainväliset kokeet anotaan kohdan 1.2 mukaisesti, mutta kuitenkin viimeistään 6 kk ennen kokeen pitoa.

Luvan myöntää FCI.

Suomen Palveluskoiraliitto toimittaa seuraavan vuoden kansainväliset vetokoeanomukset

Kennelliitton 30.4. mennessä edellisenä vuonna ja muut seuraavan vuoden kansainväliset koeanomukset Kennelliitton 30.9. mennessä edellisenä vuonna.

2. KENNELPIIREILTÄ ANOTTAVAT KOKEET

Muut kuin kohdassa 1. mainitut kokeet.

Kokeet anotaan siltä kennelpiiriltä, jonka alueella kokeet pidetään. Kennelpiirit ovat velvollisia toimittamaan ilmoituksen hyväksymistään kokeista SKL-FKK:lle.

Kokeen pitoaika	Anomus kennelpiirillä viimeistään	Ilmoitus Kennelliitossa viimeistään
1.1.–30.4.	30.8.	30.9.
1.5.–31.7.	31.12.	31.1.
1.8.–31.12.	31.3.	30.4.

3. SUOMEN PALVELUSKOIRALIITOLTA ANOTTAVAT KOKEET

Muut kuin kohdissa 1.2 ja 1.3 mainitut palveluskoirakokeet sekä luonnetestit anotaan Suomen Palveluskoiraliitolta. Palveluskoiraliitto on velvollinen toimittamaan ilmoituksen hyväksymistään kokeista SKL-FKK:lle. Kokeet anotaan Palveluskoiraliiton antamien ohjeiden mukaisesti.

Kokeen pitoaika	Anomus Palveluskoiraliitossa viimeistään	Ilmoitus Kennelliitossa viimeistään
1.1.–30.4.	30.8.	30.9.
1.5.–31.7.	31.12.	31.1.
1.8.–31.12.	31.3.	30.4.

Kansainväliset kokeet anotaan kohdan 1.3 mukaisesti.

4. PALVELUSKOIRIEN SM-KOKEET

Anomus Palveluskoiraliitossa
1.1. edellistä vuotta

Anomus Kennelliitossa
1.2. edellistä vuotta

5. ENINTÄÄN KYMMENEN (10) KOIRAN YHDEN LAJIN PALVELUSKOIRAKOKEET

Koeanomusten on oltava kaksi (2) ehjää kalenterikuukautta aikaisemmin SPKL:n toimistossa.

SPKL toimittaa kuukausittain luettelon myönneistä kokeista, joista ilmenee seuraavat tiedot:

Aika, paikka, laji, ylituomari, järjestäjä, osanottomaksu ja yhteystiedot.

Kokeita ei katsota hyväksytyksi, jos niitä ei ole julkaistu etukäteen Palveluskoiralehdessä.

6. SUOMEN VINTTIKOIRALIITOLTA ANOTTAVAT KOKEET

Muut kuin kohdissa 1.2 ja 1.3 mainitut vinttikoirakokeet anotaan Suomen Vinttikoiraliitolta. Vinttikoiraliitto on velvollinen toimittamaan ilmoituksen hyväksymistään kokeista SKL-FKK:lle.

Suomen Vinttikoiraliitto toimittaa koekalenterinsa 31.1. mennessä SKL-FKK:lle.

Kokeen pitoaika	Anomus Vinttikoiraliitossa viimeistään	Ilmoitus Kennelliitossa viimeistään
1.1.–30.4.	30.8.	30.9.
1.5.–31.7.	31.12.	31.1.
1.8.–31.12.	31.3.	30.4.

Anomismenettelyyn on Vinttikoiraliitolla tarkemmat ohjeet.

7. TOTTELEVAISUUSKOKEET JA AGILITY

Näyttelyn yhteydessä järjestettävät kokeet ja kilpailut

Kokeen myöntää näyttelyn hyväksyjä.

Anomus tehdään samanaikaisesti näyttelyanomuksen kanssa.

Muut tottelevaisuuskokeet ja agilitykilpailut

Anotaan kuten B1. ja 2.

8. KOEANOMUSTEN LÄHETTÄMINEN

Koeanomukset lähetetään sille kennelpiirille, jonka alueella kokeet järjestetään.

Palveluskoiraliitolle ja Vinttikoiraliitolle lähetetään niiden hyväksyttäväksi kuuluvat koeanomukset.

Hyväksytyt kokeet ilmoitetaan Koiramme–Vära hundar -lehdessä. Kokeet, joita ei ole hyväksytty tai joihin on tehty muutoksia, ilmoitetaan kokeen anojalle hyvissä ajoin.

9. KOEPÖYTÄKIRJAT

Järjestävä yhdistys lähettää tarkastetut tulokset ja koepöytäkirjat sille kennelpiirille, jonka alueella kokeet on järjestetty viikon kuluessa kokeen päättymisestä. Kennelpiiri lähettää tulokset kahden viikon kuluessa SKL-FKK:lle. Vastaavasti toimitaan kun tulokset lähetetään Palveluskoiraliitolle ja Vinttikoiraliitolle.

10. ANOMUKSET KURSSI- JA KOULUTUSTILAISUUKSISTA

Kurssianomukset käsittelee kennelpiiri. Myöntämistään kurseista kennelpiiri lähettää tiedon SKL-FKK:lle. Kennelpiirin ja rotujärjestön kurseista anomukset lähetetään SKL-FKK:lle vähintään kolme kuukautta ennen kurssin alkamista. Anomusten tulee olla kennelpiirillä vähintään neljä kuukautta ennen kurssin alkua.

Rotujärjestö lähettää ilmoituksen järjestämistään kurseista sille kennelpiirille jonka alueella kurssi järjestetään. Yhdistykset voivat edellä mainituista määräajoista poiketen järjestää yksinomaan omille jäsenilleen tarkoitettua koulutusta tarpeen mukaan.

MÄÄRÄYKSISTÄ POIKKEAMINEN

Kennelliiton hallitus voi erityisistä syistä poiketa tämän säännön määräyksistä.

LIITE 7

OHJE RAJOITUKSISTA KENNELPIIRIEN/SKL-FKK:n MYÖNTÄMISSÄ KOKEISSA

Hyväksytty Kennelliiton hallituksessa 7.12.1995. Voimassa 1.1.1996 alkaen.

Seuraavat rajoitusmääräykset koskevat kaikkia kennelpiirien ja/tai Suomen Kennelliiton myöntämiä virallisia kokeita.

Yleinen periaate on, että vain maksetut ilmoittautumiset huomioidaan. Poikkeukset mainittava koeanomuksessa. Kokeen osallistujamäärän ollessa rajoitettu valinta suoritetaan maksetut ilmoittautumiset ilmoittautumisjärjestyksessä, rajoitukset huomioon ottaen.

1. YLEINEN KOE/OSANOTTO EI RAJOITETTU

Kaikille avoin koe tai kilpailu huomioiden koemuodon sääntöjen määräykset mm. osallistumisoikeuden omaavista roduista, koelajeista ja luokista sekä osallistujien vähimmäismäärästä kokeeseen tai kilpailuun.

2. YLEINEN KOE/RAJOITETTU OSANOTTO

2.1. Koiramäärää koskeva rajoitus

2.1.1. enintään ennalta ilmoitettu määrä koiria

2.2. Muu määrää koskeva rajoitus

2.2.1. vain määrätyn tuloksen saavuttaneet koirat

2.2.2. otteluun/kilpailuun osallistuvilla koirilla etusija (ottelu/kilpailu mainittava koeanomuksessa)

2.2.3. karsintakokeiden perusteella valitut koirat

2.2.4. osallistumisoikeus, saavutettuaan koesäännön edellyttämät koetulokset

2.2.5. piirinmestaruuskoesääntöjen edellyttämä oikeus osallistua (mahd. karsinta)

2.3. Rajoitukset useampiosaisissa kokeissa

2.3.1. määrätty määrä parhaita koiria pääsee jatsoon

2.3.2. määrätyn tuloksen saaneet koirat pääsevät jatsoon

2.3.3. tuomarin karsinnan perusteella valitsevat koirat pääsevät jatsoon

2.4. Rotuun perustuva rajoitus

2.4.1. vain nimetyille rodulle

2.4.2. etusija nimetyillä rodulla/nimetyillä roduilla

2.5. Yhdistyksen jäsenyyteen perustuva rajoitus

2.5.1. etusija järjestävän yhdistyksen jäsenillä

3. JÄSENTENVÄLINEN KOE. RAJOITTAMATON OSANOTTO TAI RAJOITETTU OSAANOTTO

(SKL FKK:n jäsenyhdistyksen jäsenten välinen koe)

3.1. vain nimetyin yhdistyksen jäsenille

3.2. vain nimetyin yhdistyksen jäsenille, enintään ilmoitetulle määrälle koiria

Muulla tavoin rajoitettuja kokeita myönnetään vain SKL FKK:n luvalla. (käsitellään koe- ja kilpailutoimikunnassa).

RAJOITUKSET SUOMEN PALVELUSKOIRALIITTO RY:N MYÖNTÄMISSÄ KOKEISSA

Rajoitettuja kokeita voidaan alla mainittujen periaatteen mukaan anoa Suomen Palveluskoiraliiton hallituksen antamien ohjeiden ja koesääntöjen puitteissa.

Seuraavat rajoitusmääräykset koskevat kaikkia Suomen Palveluskoiraliiton ja/tai Suomen Kennelliiton myöntämiä virallisia kokeita.

Yleinen periaate on, että vain maksetut ilmoittautumiset huomioidaan. Poikkeukset mainittava koeanomuksessa. Kokeen osallistujamäärän ollessa rajoitettu valinta suoritetaan maksetut ilmoittautumiset ilmoittautumisjärjestyksessä, rajoitukset huomioon ottaen.

1. YLEINEN KOE/OSANOTTO EI RAJOITETTU

Kaikille avoin koe tai kilpailu huomioiden koemuodon sääntöjen määräykset mm. osallistumisoikeuden omaavista roduista, koelajeista ja luokista.

2. YLEINEN KOE/RAJOITETTU OSANOTTO

2.1. Koiramäärää koskeva rajoitus(määrä aina mainittava)

2.1.1. enintään ennalta ilmoitettu määrä koiria

2.2. Muu määrää koskeva rajoitus

2.2.1. vain määrätty määrä parhaita koiria tottelevaisuudesta maasto-osuuteen

2.2.2. määrätyn pistemäärän tottelevaisuudessa saaneet koirat maasto-osuuteen

2.2.3. määrätyn tuloksen saaneet koirat

- 2.2.4. karsintakokeiden perusteella valitut koirat
- 2.3. Rotuun perustuva rajoitus
  - 2.3.1. vain nimetylle rodulle
  - 2.3.2. etusija nimetyllä rodulla/nimetyillä roduilla

3. JÄSENTENVÄLINEN KOE. RAJOITTAMATON OSANOTTO TAI RAJOITETTU OSAANOTTO

(SKL FKK:n jäsenyhdistyksen jäsenten välinen koe)

- 3.1. vain nimetyn yhdistyksen jäsenille
- 3.2. vain nimetyn yhdistyksen jäsenille, enintään ilmoitetulle määrälle koiria

4. YHDISTYSTEN VÄLINEN KILPAILU

- 4.1. yhdistysten nimeämille joukkueille (kilpailijoille)

LIITE 8

SKL-FKK:n YLEINEN KOKEIDEN JA KILPAILUJEN AJANKOHDAN SIIRTO TAI PERUUTTAMINEN

Hyväksytty Kennelliiton valtuustossa 21.11.1998. Voimassa 1.1.1999 alkaen.

Kokeet ja kilpailut on anottava voimassaolevien määräaikaisilmoitusten mukaisesti. Hyväksytty koe/kilpailu tulee järjestää myönnettynä ajankohtana ja vain poikkeustapauksissa se voidaan siirtää tai peruuttaa.

1. Kokeen ajankohdan siirto

Kokeen siirto koskee aina koko koetta, palveluskoirakokeissa myös koelajia tai koelajin tiettyä luokkaa sekä kaikkia siihen ilmoittautuneita koirakoita.

Päätös siirrosta tulee tehdä ennen kokeen alkamista.

Kokeen siirtämisestä ja sen uudesta ajankohdasta päättävät ylituomari ja koetoimikunnan puheenjohtaja tai kokeesta vastaava toimitsija yhteisellä päätöksellä. Mikäli toinen näistä on koepäivänä estynyt, toinen tekee päätöksen yksin.

Koe voidaan siirtää vain yhden kerran ja uuden ajankohdan tulee olla samalla koekaudella, muita vastaavalle ajankohdalle myönnettyjä koeita häiritsemättä. Siirron takia peruuttaneiden tilalle voidaan osallistujamäärää täydentää.

Koe voidaan siirtää vain seuraavilla perusteilla:

- sääolosuhteet ovat koirille kohtuuttoman epäedulliset tai koiria vahingoittavat
- järjestäjästä riippumaton koealueen peruutus tai käytön este
- koetta ei voi järjestää sääntöjen edellyttämällä tavalla
- tuomarin äkillinen, ylivoimainen este, mikäli sijaista ei kohtuudella saada hankittua; esimerkiksi sairaus, onnettomuus, kuolema tms.
- muun, ko. lajin säännössä/koeohjeessa mainitun syyn vuoksi

Siirto on aina välittömästi ilmoitettava kirjallisesti koeluvan myöntäneelle kennelpiirille tai liitolle voimassa olevia määräaikaisilmoituksia noudattaen. Siirretystä kokeesta siirtosyyn on aina mainittava kokeen koepöytäkirjassa.

Jos koirakko ei osallistu siirrettyyn kokeeseen ilmoittautumismaksu palautetaan, mikäli lajin koeohjeissa ei toisin määrätä.

2. Kokeen peruutus

Kokeen peruutus koskee aina koko koetta, palveluskoirakokeissa myös koelajia tai koelajin tiettyä luokkaa sekä kaikkia siihen ilmoittautuneita koirakoita.

Päätös peruutuksesta tulee tehdä ennen kokeen alkamista. Päätöksen tekevät ylituomari ja koetoimikunnan puheenjohtaja tai kokeesta vastaava toimitsija yhteisellä päätöksellä. Mikäli toinen näistä on koepäivänä estynyt, paikalla oleva tekee päätöksen yksin.

Koe voidaan peruuttaa vain seuraavilla perusteilla:

- kokeen siirtämiseen oikeuttava peruste (kts. kohta kokeen siirtäminen)
- muu, ko. lajin säännöissä/koeohjeissa mainittu hyväksyttävä syy kokeen peruuttamiselle

Peruutettu koe on peruutusyhteyteen ilmoitettava koepöytäkirjalla täyttöohjeen mukaisesti voimassa olevia määräaikaisilmoituksia noudattaen kokeen myöntäjälle.

Jos koe joudutaan peruuttamaan ilmoittautumismaksu palautetaan, mikäli lajin koeohjeissa ei toisin määrätä.

LIITE 9

LUONNETESTITUOMARIN KOULUTUS, PÄTEVÖIMINEN JA TOIMINTAOHJE

Hyväksytty Kennelliiton hallituksessa 1.2.2007. Voimassa 1.2.2007 alkaen.

1. Koulutus- ja päteväintiohjeet

Yleistä

1.1.

Luonnetestituomareiden koulutuksesta vastaa Kennelliitto käyttäen apunaan asiantuntijaryhmää.

Kennelliiton asiantuntijaryhmä laatii ohjeet ja vastaa luonnetestitoiminnasta, tuomari-, vastaava toimitsija-, ratamestari- sekä sihteerikoulutuksesta Kennelliiton antamien valtuuksien ja ohjeiden mukaan.

1.2.

Koulutuksen tarkoituksena on valmistaa päteviä ja vastuustaan tietoisia tuomareita. Päämääränä on jatkuvalla koulutuksella pitää testin arvostelu yhtenäisenä ja tuomaristo määräysten ja ohjeiden osalta ajan tasalla.

1.3.

Luonnetestituomarikurssin järjestämiskuluista vastaa Kennelliitto, kaikista osallistumiskuluista vastaavat kurssilaiset itse.

2. Tuomarille asetettavat vaatimukset

2.1.

- Täyttää Kennelliiton kulloinkin asettamat jäsenyysvaatimukset
- Omaa luontaiset taipumukset ja riittävän fyysisen kunnon tehtävään
- On täysi-ikäinen
- Omaa paikallisen kennelyhdistyksen, rotua harrastavan yhdistyksen tai rotujärjestön suosituksen, jonka tulee sisältää selvitys ehdokkaan sopivuudesta ja perehtyneisyydestä luonnetestitoimintaan
- Toiminut vastaavana toimitsijana ja ratamestarina luonnetesteissä, joista on tuomareiden lausunnot
- Omaa hyvän suullisen ja kirjallisen esitystaidon

3. Päteväinti

3.1.

Tuomarioppilaan on suoritettava Kennelliiton ylituomarikurssi 1 viimeistään luonnetestituomarikurssin yhteydessä. Tuomarioppilaan suoritettua hyväksytysti luonnetestituomarikurssin hänellä on harjoitusarvostelu-oikeus. Kun oppilas on suorittanut hyväksytysti 80 koiran harjoitusarvostelut virallisissa luonnetesteissä sekä loppukokeen, Kennelliitto nimeää hänet tuomarikokelaaksi. Luonnetestituomarit antavat arvostelut harjoitusarvosteluista.

- Tuomarikokelaan on suoritettava koearvostelut Kennelliiton asiantuntijaryhmän nimeämässä testeissä. Hyväksytysti koearvosteltujen koirien kokonaismäärän tulee olla vähintään 40.
- Koearvostelut tulee suorittaa kahden vuoden aikana luonnetestituomarikurssin päättymisestä. Työryhmän päätöksellä määräajasta voidaan poiketa.
- Kokelaan suoritettua vaaditut koearvostelut hän tekee päteväintianomuksen Kennelliitolle. Anomuksen tulee sisältää kaikki tarpeelliset tiedot ratkaisua varten.
- Tuomari katsotaan pätevädyksi silloin, kun Kennelliitto on hänet hyväksynyt luonnetestituomariksi.

4. Tehtävät

4.1. Tuomari

- Toimii testeissä tuomarina ja vastaa testitulaisuudesta
- Vastaanottaa tuomariharjoittelijoiden ja -kokelaiden harjoitus- ja koearvostelut ja antaa niistä kirjalliset lausunnot sekä tarvittaessa lausunnon vastaavan toimitsijan ja ratamestarin toiminnasta
- Varmentaa arvostelemiensa koirien testipöytäkirjat allekirjoituksellaan ja tuomarinumerollaan sekä tekee merkinnät koiran alkuperäiseen rekisteritodistukseen
- Osallistuu toimihenkilöiden kouluttamiseen toimitsijakursseilla

5. Tuomarin asema

5.1. Tuomarietiikka

Tuomarin tehtävä on vaativa, arvostettu ja näkyvä. Tuomari toimii aina Kennelliiton valtuuttamana luottamushenkilönä. Tuomarin edellytetään olevan toiminnossaan puolueeton. Suhtautumisen Kennelliittoon ja tuomarikollegoihin tulee aina kaikissa tilanteissa myöskin testi-tilanteen ulkopuolella olla asiallista.

Asemansa vuoksi tuomarin tulee noudattaa seuraavia ohjeita:

- Siitä hetkestä alkaen, jolloin tuomari saapuu testipaikalle, hän on Kennelliiton edustaja ja järjestäjän vieras
- Hänen tulee osoittaa aina tahdikkuutta koirien ohjaajia ja yleisöä kohtaan oli hän sitten tuomarina, katsojana tai osanottajana
- Tuomari noudattaa Kennelliiton yleistä jääviyssääntöä
- Koirien testaaminen muualla kuin virallisissa luonnetesteissä tai Kennelliiton järjestämissä tilaisuuksissa on kielletty

6. Tuomareiden jatkokoulutus

6.1. Osallistuminen jatkokoulutukseen

- Tuomarin on osallistuttava jatkokoulutustilaisuuteen vähintään joka toinen vuosi
- Mikäli tuomari ei täytä edellä mainittua velvoitetta, hän menettää arvostelu oikeutensa kunnes on osallistunut jatkokoulutukseen.
Jos hän ei sellaiseen osallistu, hänen on suoritettava koe-arvostelu tai muu määrätty pätevyysnäyte.

6.2. Tuomarioikeuksien peruuttaminen

Kennelliitto voi peruuttaa arvostelu oikeuden määräajaksi tai poistaa tuomarioikeudet mikäli tuomari on rikkinut vakavasti sääntöjä tai tuomarietiikkaa.

Suomen Kennelliitto -
Finska Kennelklubben ry
Kamreerintie 8
02770 ESPOO
Puh. (09) 887 300

LUONNETESTIPÖYTÄKIRJA

SKL täyttää

Järjestäjä	Paikka	Aika
Koiran nimi	TM-numero	Synt.
Rotu ja rotukoodi	Rek.nro	Sukupuoli ☐ Uros ☐ Narttu
Isän nimi	Rek.nro	Luonnetestattu aiemmin ☐ Kyllä ☐ Ei
Emän nimi	Rek.nro	
Omistajan nimi	Puhelin	
Osoite	TM-tarkastajan nimi tekstaten	

Osasuoritukset	Arvo	Pisteet		ARVOSTELU	Osasuoritukset	Arvo	Pisteet		ARVOSTELU
		+	-				+	-	
I TOIMINTAKYKY Kerroun 15	+3			Suuri	VI TEMPERAMENNI Kerroun 15	+3			Vilkas
	+2			Hyvä		+2			Kohtuullisen vilkas
	+1			Kohtuullinen		+1			Erittäin vilkas
	-1			Pieni		-1a			Häiritsevän vilkas
	-2			Riittämätön		-1b			Hieman välinpitämätön
	-3			Toimintakyvytön		-1c			Impulsiivinen
II TERÄVYYS Kerroun 1	+3			Kohtuullinen ilman jäljelle jäävää hyökkäyshalua	VII KOVIUS Kerroun 8	-2			Välinpitämätön
	+2			Suuri ilman jäljelle jäävää hyökkäyshalua		-3			Apaattinen
	+1			Pieni ilman jäljelle jäävää hyökkäyshalua		+3			Kohtuullisen kova
	-1			Pieni jäljelle jäävin hyökkäyshaluin		+2			Kova
	-2			Kohtuullinen jäljelle jäävin hyökkäyshaluin		+1			Hieman pehmeä
	-3			Suuri jäljelle jäävin hyökkäyshaluin		-1			Erittäin kova
III PUOLUSTUSHALU Kerroun 1	+3			Kohtuullinen, hillitty	VIII LUOKSEPÄÄSTÄVYYS Kerroun 15	-2			Pehmeä
	+2			Suuri, hillitty		-3			Erittäin pehmeä
	+1			Pieni		+3			Hyväntahtoinen, luoksepäästävä, avoin
	-1			Haluton		+2a			Luoksepäästävä, aavistuksen pidättyväinen
	-2			Erittäin suuri		+2b			Luoksepäästävä, hieman pidättyväinen
	-3			Hillitsemätön		+1			Mielistelevä
IV TAISTELUHALU Kerroun 10	+3			Suuri	LAUKAUSPELOTTOMIUS	-1			Selvästi pidättyväinen
	+2			Kohtuullinen		-2			Hyökkäävä
	+1			Erittäin suuri		-3			Salakavala
	-1			Pieni		+++			Laukausvarma
	-2			Riittämätön		++			Laukauskokematon
	-3			Haluton		+			Paukkuärtyisä
V HERMORAKENNE Kerroun 35	+3			Tasapainoinen ja varma	-			Laukausaltilis	
	+2			Tasapainoinen	--			Laukausarka	
	+1			Hieman rauhaton				☐ Hyväksytty ☐ Hylätty	
	-1			Vähän hermostunut				Keskeyttämisen syy:	
	-2			Hermostunut	Tulos				
	-3			Erittäin hermostunut	Vähennystulos ±				
				Loppupisteet					
SIIRTO				Sihteerin nimi tekstaten					
Tuomarin allekirjoitus				Tuomarin allekirjoitus					
Nimen selvennys ja tuomarinumero				Nimen selvennys ja tuomarinumero					

Jakelu: Valkoinen > SKL-FKK, keltainen > Rotujärjestö, sininen > Palveluskoiraliitto, punainen > Koiranomistaja

LIITE 11

ROTUKOODIT

A

801 affenpinseri
601 afgaaninvittikoira
501 airedalenterrieri
102 akita
101 alaskanmalamuutti
758 alentejonkoira
232 alpenländische dachsbracke
139 amerikanakita
351 amerikancockerspanieli
261 amerikankettukoira
531 amerikanstaffordshirenterrieri
352 amerikanvesispanieli
757 anatolianpaimenkoira
701 appenzellinpaimenkoira
413 australiankarjakoira
414 australiankelpie
432 australianpaimenkoira
502 australianterrieri
616 azawakh

B

203 baijerinvuoristovihikoira
780 barbet
103 basenji
202 basset artesiens normand
223 basset bleu de gascogne
225 basset fauve de bretagne
201 basset hound
204 beagle
222 beagle harrier
455 beauceron
503 bedlingtoninterrieri
407 belgianpaimenk. groenendael
408 belgianpaimenkoira laekenois
418 belgianpaimenkoira malinois
412 belgianpaimenkoira tervueren
755 bergamasco
722 bernhardinkoira, lyhytkarv.
723 bernhardinkoira, pitkäkarv.
703 berninpaimenkoira
832 bichon frise
841 bichon havanais
403 bokseri
826 bolognese
760 bordeauxindoggi
401 bordercollie
504 borderterrieri
803 bostoninterrieri
402 bouvier
332 bourbonnais' nseisoja
321 bracco italiano
533 brasilianterrieri
315 bretoni
404 briardi
770 broholminkoira
115 buhund
704 bullmastiffi
505 bullterrieri

C

507 cairnterrieri
327 cane corso
827 cavalier kingcharlesinspanieli
776 ceskoslovensky vlcak
508 ceskyterrieri
367 chesapeakekahdennoutaja
805 chihuahua, lyhytkarv.
806 chihuahua, pitkäkarv.
104 chow chow
136 chow chow, lyhytk.
619 cirneco dell'etna
354 clumberinspanieli
353 cockerspanieli
842 coton de tulear

D

705 dalmatiankoira
509 dandiedinmontinterrieri
406 dobermanni
766 dogo argentino
759 dogo canario
765 dogo mallorquin
205 dreeveri
323 dreentschenpeltoppykoira
206 dunkerinajokoira

E

228 eestinajokoira
707 englanninbulldoggi
208 englanninkettukoira
810 englanninkääpiöterrieri
301 englanninsetteri
363 englanninspringerspanieli
603 englanninvittikoira
219 englantilais-venäl. ajokoira
708 entlebuchinpaimenkoira
727 espanjanmastiffi
322 espanjanvesikoira
615 espanjanvittikoira
756 estralanvuoristokoira lyhytk.
737 estrelanvuoristokoira pitkäk.
416 etelävenäjänpaimenkoira
131 eurasier

F

602 faaraokoira
355 fieldspanieli
761 fila brasileiro

G

527 glen of imaalinterrieri
304 gordoninsetteri
221 grand basset griffon vendeen
833 griffon belge
813 griffon bruxellois
235 griffon fauve de bretagne
132 grosspitz
107 grönlaninkoira

H

210 haldeninajokoira
211 hamiltoninajokoira
212 hannoverinvihikoira
106 harmaa norjanhirvikkoira
209 harrieri
133 hokkaido
715 hollanninmousshound
422 hollanninpaimenk. karkeak.
420 hollanninpaimenk. lyhytk.
421 hollanninpaimenk. pitkäk.
409 hovawart
213 hygeninajokoira
140 hällforsinkoira

I

606 ibizanpodenco karkeakarv.
621 ibizanpodenco lyhytkarv.
605 irlanninsusikoira
512 irlanninterrieri
357 irlanninvesispanieli
134 islanninlammaskoira
265 isogascognenajokoira
313 isomünsterinseisoja
724 isosveltsinpaimenkoira
751 isovillakoira
151 istarskinajokoira
604 italianvittikoira
127 itäsiperianlaika
771 itävallanpinseri

J

528 jackrussellinterrieri
814 japanese chin
123 japaninpystykorva
229 juranajokoira
109 jämtlanninpystykorva

K

129 kaanaankoira
608 kanarianpodenco
110 karjalankarhukoira
231 karkeak. italianajokoira
259 karkeak. kaniinimäyräkoira
511 karkeak. kettuterrieri
253 karkeak. kääpiömäyräkoira
256 karkeak. mäyräkoira
308 karkeak. saksanseisoja
328 karkeak. slovakianseisoja
314 karkeak. unkarinvizsla
435 karstinpaimenkoira
762 katalonianpaimenkoira
427 kaukaasianpaimenkoira
111 keeshond (wolfspitz)

K

513 kerrynterrieri
429 keskiaasianpaimenkoira
752 keskikokoinen villakoira
356 kiharakarvainen noutaja
828 kiinanharjakoira
840 kiinanharjakoira, powder puff
821 kiinanpalatsikoira (pekingese)
815 kingcharlesinspanieli
130 kleinspitz
734 komondor
320 kooikerhondje
227 kopo
777 korea jindo dog
324 korthalsingriffoni
233 kreikanajokoira
428 kroatianpaimenkoira
710 kromfohrländer
359 kultainenoutaja
711 kuvasz
506 kääpiöbullterrieri
807 kääpiöpinseri
835 kääpiösnautseri
753 kääpiöwillakoira

L

360 labradorinoutaja
325 lagotto romagnolo
514 lakelandinterrieri
749 lancashire heeler
741 landseer
124 lapinporokoira
712 leonberginkoira
816 lhasa apso
113 lunnikoira
215 luzerninajokoira
417 lyhytk. collie
230 lyhytk. itävallanajokoira
257 lyhytk. kaniinimäyräkoira
251 lyhytk. kääpiömäyräkoira
254 lyhytk. mäyräkoira
307 lyhytk. saksanseisoja
310 lyhytk. unkarinvizsla
121 länsigöötanmaanpystykorva
122 länsisiperianlaika
829 löwchen

M

747 mallorcanpaimenkoira
817 maltankoira
515 manchesterinterrieri
730 maremmano abruzzese
713 mastiffi
763 meksikonkarvatonkoira iso
779 meksikonkarvatonkoira keskik.
778 meksikonkarvatonkoira pieni
135 mittelspitz
818 mopsi
738 mudi
118 musta norjanhirvikkoira
415 mustaterrieri

N

732 napolinmastiffi
716 newfoundlandinkoira
516 norfolkinterrieri
517 norwichinterrieri
371 novascotiannoutaja

O

769 owzarek podhalanski

P

819 papillon
532 parsonrussellinterrieri
702 partacollie
768 perunkarvatonkoira keskikok.
773 perunkarvatonkoira pieni
774 perunkarvatonkoira suuri
775 pesukarhukoira
220 petit basset griffon vendeen
812 petit brabancon
820 phalene
742 picardienpaimenkoira
214 pienijuranajokoira
312 pienimünsterinseisoja
714 pinseri

405 pitkäk. collie
 258 pitkäk. kaniinimäyräkoira
 252 pitkäk. kääpiömäyräkoira
 255 pitkäk. mäyräkoira
 311 pitkäk. saksanseisoja
 114 pohjanpystykorva
 305 pointteri
 718 polski owzarek niziny
 809 pomeranian
 333 pont-audemerspanieli
 portugal
 625 " iso karkeakarvainen
 623 " iso lyhytkarvainen
 624 " keskikokoinen karkeakarv.
 622 " keskikokoinen lyhytkarv.
 617 " pieni karkeakarvainen
 613 " pieni lyhytkarvainen
 326 portugalinseisoja
 739 portugalinvesikoira
 234 posavinanajokoira
 719 puli
 729 pumi
 303 punainen irlanninsetteri
 330 punavalkoinen irlanninsetteri
 262 puolanajokoira
 618 puolanvinttikoiraa
 720 pyreneittenkoira
 740 pyreneittenmastiffi
 746 pyreneittenpaimenkoira lyhytk.
 748 pyreneittenpaimenkoira pitkäk.

R

811 ranskanbulldoggi
 331 ranskansseisoja, pyreneläistyyppi
 175 ranskanspanieli
 721 rhodesiankoira
 426 romanianpaimenkoira
 411 rottweiler
 112 ruotsinlapinkoira

S

434 saarloos wolfhond
 263 saksanajokoira
 523 saksanmetsästysterrieri
 451 saksanpaimenkoira
 614 saluki
 116 samojedinkoira
 433 sao miguelinfilia
 431 sarplaninac
 735 saukkokoira
 767 schapendoes
 216 schillerinajokoira
 822 schipperke
 217 schwyzinajokoira
 518 sealyhaminterrieri
 743 serra de airesinpaimenkoira
 750 shar pei
 725 shetlanninlammaskoira
 125 shiba
 823 shih tzu
 510 sileäk. kettuterrieri
 358 sileäkarvainen noutaja
 802 silkkiterrieri
 329 sininenpicardienseisoja
 117 siperianhusky
 610 skotlanninhirvikoiraa
 519 skotlanninterrieri
 520 skyenterrieri
 611 sloughi
 728 slovakiancuvac
 218 smoolanninajokoira
 745 snautseri
 316 spinone
 319 stabyhoun
 522 staffordshirenbullterrieri
 207 suomenajokoira
 126 suomenlapinkoira
 105 suomenpystykorva
 364 sussexinspanieli
 425 suursnautseri

T

764 tanskalais ruotsal. pihakoira
 709 tanskandoggi
 772 thai ridgeback
 733 tiibetinmastiffi
 824 tiibetinspanieli
 726 tiibetinterrieri
 736 tosa
 754 toywillakoira

U

620 unkarinvinttikoiraa

V

525 valk. länsylämaanterrieri
 731 valkoinenpaimenkoira
 138 valkoinen ruotsinhirvikoiraa
 717 vanhaenglanninlammaskoira
 302 vanhatanskankanakoira
 526 vehnäterrieri
 224 venäjänajokoira
 830 venäjäntoyterrieri, pitkäk.
 836 venäjäntoyterrieri, lyhytk.
 607 venäjänvinttikoiraa
 128 venäläis-eurooppalainen laika
 706 vihikoira
 365 viiriäiskoira
 306 villakoirapointteri
 137 volpino italiano

W

366 walesinspringerspanieli
 524 walesinterrieri
 309 weimarinseisoja
 368 weimarinseisoja, pitkäkarv.
 120 welsh corgi cardigan
 119 welsh corgi pembroke
 369 wetterhoun
 612 whippet

Y

825 yorkshireterrieri